Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/2837

2026 5 28

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2026 m. balandžio 9 d.

dėl pasiūlymų dėl tolesnio kapitalo rinkų integracijos ir priežiūros Sąjungoje plėtojimo

(CON/2026/13)

(C/2026/2837)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2025 m. gruodžio 17 d., 2026 m. sausio 12 d. ir 2026 m. kovo 3 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos prašymus pateikti nuomonę dėl šių pasiūlymų: 1) pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl tolesnio kapitalo rinkų integracijos ir priežiūros Sąjungoje plėtojimo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, Nr. 648/2012, Nr. 600/2014, Nr. 909/2014, 2015/2365, 2019/1156, 2021/23, 2022/858, 2023/1114, Nr. 1060/2009, 2016/1011, 2017/2402, 2023/2631 ir 2024/3005 ([1]) (toliau – pasiūlytas pagrindinis reglamentas) ([2]); 2) pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl tolesnio kapitalo rinkų integracijos ir priežiūros Sąjungoje plėtojimo iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2011/61/ES ir 2014/65/ES ([3]) (toliau – pasiūlyta pagrindinė direktyva ([4])); ir 3) dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atsiskaitymų baigtinumo, kuriuo panaikinama Direktyva 98/26/EB ir iš dalies keičiama Direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito ([5]) (toliau – pasiūlytas Atsiskaitymų baigtinumo reglamentas, o kartu visi vadinami Komisijos pasiūlymais).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes Komisijos pasiūlymuose yra nuostatų, priklausančių ECB kompetencijai, įskaitant, visų pirma, pinigų politikos įgyvendinimą pagal Sutarties 127 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką ir 282 straipsnio 1 dalį, sklandaus mokėjimo sistemų veikimo užtikrinimą pagal Sutarties 127 straipsnio 2 dalies ketvirtą įtrauktą ir 282 straipsnio 1 dalį, rizikos ribojimu pagrįstą kredito įstaigų priežiūrą pagal Sutarties 127 straipsnio 6 dalį ir indėlį į sklandų kompetentingų institucijų vykdomos politikos, susijusios su finansų sistemos stabilumu, vykdymą pagal Sutarties 127 straipsnio 5 dalį. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendrosios pastabos

1.1. ECB visiškai pritaria Komisijos pasiūlymams, kurie atspindi plataus užmojo žingsnį siekiant didesnės kapitalo rinkų integracijos ir finansų rinkų priežiūros Sąjungoje. Kaip pažymėta 2024 m. ECB valdančiosios tarybos pareiškime ([6]), pažanga siekiant labiau integruotų kapitalo rinkų sustiprintų rizikos pasidalijimą privačiajame sektoriuje visoje euro zonoje ir padėtų stabilizuoti augimą, kai valstybės narės susiduria su vietos sukrėtimais, į kuriuos negalima visapusiškai reaguoti pinigų politikos priemonėmis. Labiau integruota finansų sistema taip pat padėtų sumažinti finansų rinkų susiskaidymą ir remti veiksmingą pinigų politikos poveikio perdavimą visoje euro zonoje. Be to, labiau integruota finansų sistema su platesnėmis, gilesnėmis ir likvidesnėmis rinkomis gali padidinti diversifikacijos galimybes. Stiprios, diversifikuotos ir gerai išvystytos kapitalo rinkos, paremtos suderinta reguliavimo ir priežiūros sistema, yra labai svarbios siekiant didinti vidaus ir tarpvalstybines investicijas visose valstybėse narėse, gerinti įmonių galimybes gauti finansavimą, didinti konkurencingumą ir galiausiai remti tvarų ekonomikos augimą visoje Sąjungoje ([7]).

([1]) COM(2025) 943 *final*.
([2]) Europos Sąjungos Tarybos prašymas susijęs su pasiūlyto pagrindinio reglamento 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 straipsniais.
([3]) COM(2025) 942 *final*.
([4]) Europos Sąjungos Tarybos prašymas susijęs su pasiūlytos pagrindinės direktyvos 3 straipsniu.
([5]) COM(2025) 941 *final*.
([6]) Žr. 2024 m. kovo 7 d. ECB valdančiosios tarybos pareiškimą dėl kapitalo rinkų sąjungos pažangos, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.
([7]) Žr. 2025 m. birželio mėn. Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) atsakymą į Europos Komisijos tikslines konsultacijas dėl ES kapitalo rinkų integracijos, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

1.2. Pirma, ECB palankiai vertina perėjimą prie integruotos Sąjungos kapitalo rinkų priežiūros, visų pirma tiesioginės tam tikrų didelių tarpvalstybinių kapitalo rinkų dalyvių priežiūros Europos lygmeniu. ECB visapusiškai remia pastangas užtikrinti, kad Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) turėtų Europos nepriklausomą valdymą, pakankamai išteklių ir visapusiškus priežiūros įgaliojimus ir kad ji, bendradarbiaudama su savo nacionalinėmis priežiūros institucijomis, tiesiogiai prižiūrėtų didžiausios sisteminės svarbos tarpvalstybinius kapitalo rinkos subjektus ([8]). Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų toliau atlikti prasmingą ir svarbų vaidmenį naujojoje priežiūros sistemoje, kad pasinaudotų savo išsamiomis ekspertinėmis žiniomis.

1.3. Antra, ECB palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymais bus sustiprinta priežiūros konvergencija. Tai, be kita ko, apima naują nuostatą dėl bendradarbiavimo pareigos ([9]), siūlomus naujus ESMA įgaliojimus reikalauti, kad kompetentinga institucija prašytų ESMA pateikti nuomonę tais atvejais, kai atliekant tarpusavio vertinimą ar tyrimą nustatoma didelių priežiūros trūkumų ([10]), ir bendradarbiavimo platformų sukūrimą siekiant stiprinti bendradarbiavimą ir tarpvalstybinės veiklos priežiūrą ([11]).

1.4. Trečia, ECB palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymais bus pašalintos tarpvalstybinės integracijos kliūtys prekybos, poprekybiniuose ir turto valdymo bei fondų sektoriuose. Šios pastangos yra labai svarbios siekiant gerinti Europos kapitalo rinkų gylį ir likvidumą, remti veiksmingą kapitalo paskirstymą tarpvalstybiniu mastu, nukreipti finansavimą į produktyvias investicijas ir galiausiai remti Europos konkurencingumą ir tarptautinį euro vaidmenį.

1.5. Galiausiai ECB pritaria tam, kad Komisijos pasiūlymai dar labiau palengvins naujų technologijų, pavyzdžiui, paskirstytojo registro technologijos (PRT), diegimą, ypač poprekybiniame sektoriuje, ir atitinkamą reguliavimo sistemos pritaikymą. Šie žingsniai turėtų padėti užkirsti kelią rinkos susiskaidymui ir jį sumažinti, užtikrinti patikimą rizikos valdymą, proporcingą rinkos veiklos keliamai rizikai, ir skatinti vienodas sąlygas rinkos dalyviams.

1.6. Likusioje šios nuomonės dalyje ECB, visapusiškai remdamas Komisijos pasiūlymų tikslus, pateikia keletą konkrečių techninių pastabų ir pasiūlymų, susijusių su aptariamais pasiūlymais.

2. **Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA)**

2.1. *Valdymo, finansavimo ir tiesioginės priežiūros įgaliojimai*

2.1.1. ECB visiškai pritaria ESMA valdymo ir finansavimo sistemos pakeitimams. Šie pakeitimai yra labai svarbūs, siekiant sudaryti sąlygas ESMA vykdyti savo naujas pareigas ir skatinti skaidrų, atskaitingą, veiksmingą ir efektyvų sprendimų priėmimą Sąjungos lygmeniu. Visų pirma ECB palankiai vertina pasiūlytos ESMA vykdomosios valdybos, kuri yra atsakinga už sprendimus, susijusius su tiesiogine finansų rinkų dalyvių priežiūra, įsteigimą, struktūrą ir funkcijas. ECB atkreipia dėmesį į būtinybę užtikrinti, kad ESMA turėtų pakankamai darbuotojų ir lėšų, siekiant sudaryti sąlygas jai vykdyti savo plačius naujus įgaliojimus tiesioginės priežiūros srityje. Tuo tikslu, tais atvejais, kai nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) dalyvauja ESMA įgyvendinant tiesioginės priežiūros

([8]) Žr. 2024 m. kovo 7 d. ECB valdančiosios tarybos pareiškimą dėl kapitalo rinkų sąjungos pažangos, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([9]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 7 punktą, kuriuo į 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj) (toliau – ESMA reglamentas), įterpiamas naujas 8a straipsnis.

([10]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 13 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas 17aa straipsnis.

([11]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 16 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas 19a straipsnis.

įgaliojimus, bus labai svarbu suteikti aiškumo dėl atitinkamų ESMA ir NKI įsipareigojimų dėl išteklių ir užtikrinti, kad tokių įsipareigojimų būtų laikomasi. Galiausiai, remdamasis savo, kaip bankų priežiūros institucijos, patirtimi, ECB visapusiškai remia ESMA suteiktus išsamius tyrimo, sankcijų taikymo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus ([12]), kurie yra labai svarbūs skatinant veiksmingą reguliavimo reikalavimų vykdymo užtikrinimą Sąjungoje ([13]).

2.1.2. Siekdamas užtikrinti sklandų ir tvarkingą nacionalinių kompetentingų institucijų kompetencijos ir pareigų perdavimą ESMA ir suteikti pakankamai laiko gebėjimams stiprinti, ECB remia kruopščiai suplanuotą šio perdavimo įgyvendinimą. Tai galima padaryti derinant priemones, įskaitant pereinamojo laikotarpio sprendimų numatymą bendradarbiavimo susitarimuose ([14]), rengiant priežiūros pereinamojo laikotarpio planus ([15]), nustatant konkrečių ypatingos svarbos pareigų perdavimo ESMA prioritetus ir, kai tinkama, taikant pakopines pereinamojo laikotarpio priemones su lanksčiais terminais.

2.2. *ECB dalyvavimas ESMA vykdomosios valdybos ir priežiūros tarybos veikloje*

2.2.1. ECB palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymuose numatyta, jog ECB bus balsavimo teisės neturintis ESMA vykdomosios valdybos narys, kai svarstomi priežiūros klausimai, susiję su pagrindine sandorio šalimi (PSŠ) arba centriniu vertybinių popierių depozitoriumu (CVPD) ([16]). Be to, ECB taip pat turėtų dalyvauti kaip balsavimo teisės neturintis narys diskusijose dėl kriptoturto paslaugų teikėjų, atsižvelgiant į kriptoturto paslaugų teikėjų siūlomas paslaugas, susijusias su e. pinigų žetonų ir su turtu susietų žetonų saugojimu ir keitimu. Šios paslaugos turi įtakos ECB uždaviniams, susijusiems su sklandžiu mokėjimo sistemų veikimu ir pinigų politikos perdavimu. ECB narystė ESMA vykdomojoje valdyboje neturint balsavimo teisės palengvins veiksmingą ECB ir ESMA bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą. Tuo tikslu ECB dalyvavimas turėtų apimti ne tik diskusijas priežiūros klausimais, bet ir visus klausimus, susijusius su PSŠ, CVPD ir kriptoturto paslaugų teikėjais ([17]). Taip bus užtikrinta, kad ECB į požiūrį ir ekspertines žinias būtų galima atsižvelgti ne tik priimant atskirus priežiūros sprendimus, bet ir atitinkamai taikant techninius standartus, gaires, rekomendacijas ir kitas konvergencijos priemones PSŠ, CVPD ir kriptoturto paslaugų teikėjų atžvilgiu.

2.2.2. Kaip pažymėta ankstesnėse nuomonėse, ECB taip pat rekomenduoja, kad ECB turėtų tapti ESMA priežiūros tarybos nariu, neturinčiu balsavimo teisės ([18]). Tai dar labiau padidintų ECB, ESMA ir kitų ESMA priežiūros taryboje atstovaujamų institucijų bendradarbiavimo, koordinavimo ir keitimosi informacija veiksmingumą ir taip sustiprintų tarpsektorinį koordinavimą, susijusį su finansų sistemos stabilumu. Tai taip pat padėtų užtikrinti, kad ESMA priežiūros tarybos priimtose priežiūros konvergencijos priemonėse būtų atsižvelgiama į ECB požiūrį ir ekspertines žinias ir jie būtų naudingi ([19]).

([12]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 27 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas IIa skyrius.

([13]) Žr. 2022 m. balandžio 27 d. Europos Centrinio Banko nuomonės CON/2022/16 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl priežiūros įgaliojimų, sankcijų, trečiųjų valstybių filialų ir aplinkosauginės, socialinės ir valdymo rizikos iš dalies keičiama Direktyva 2013/36/ES (OL C 248, 2022 6 30, p. 87), 7 dalį. Visos ECB nuomonės skelbiamos interneto svetainėje *EUR-Lex*.

([14]) Žr., pavyzdžiui, pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 7 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas 8a straipsnio 5 dalies b punktas.

([15]) Žr., pavyzdžiui, pasiūlyto pagrindinio reglamento 3 straipsnio 13 punktą, kuriuo į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj) (toliau – FPRR) įterpiama nauja 38fb straipsnio 6 dalis.

([16]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 33 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiama nauja 44a straipsnio 2 dalis.

([17]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 39 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas 46a straipsnis. Pasiūlytose 46a straipsnio 2 ir 5 dalyse numatyta, kad ESMA vykdomoji valdyba gali teikti nuomones ir pasiūlymus visais klausimais, dėl kurių sprendimą priima Priežiūros taryba, ir privalo priimti sprendimus dėl kitų nurodytų konkrečių priežiūros konvergencijos priemonių. Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 39 punktą.

([18]) Žr., pavyzdžiui, 2017 m. spalio 4 d. Europos Centrinio Banko nuomonės CON/2017/39 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), ir Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl pagrindinių sandorio šalių leidimų suteikimo procedūrų bei jose dalyvaujančių institucijų ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų, (OL C 385, 2017 11 15, p. 3) 7 dalį. Taip pat žr. 2010 m. sausio 8 d. Europos Centrinio Banko nuomonę CON/2010/5 dėl trijų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų, kuriais įsteigiamos Europos bankininkystės institucija, Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija ir Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija, pasiūlymų (OL C 13, 2010 1 20, p. 1).

([19]) Tai, be kita ko, apima ESMA priežiūros tarybos priimtas nuomones, gaires, rekomendacijas, sprendimus ir techninius reguliavimo ir įgyvendinimo standartus.

2.3. *ECB dalyvavimas ESMA vidaus komitetuose*

2.3.1. ECB palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymuose numatyta, jog ECB emisijos centrinio banko požiūriu turės teisę būti balsavimo teisės neturinčiu ESMA priežiūros tarybos ([20]) arba ESMA vykdomosios valdybos ([21]) įsteigtų vidaus komitetų nariu, kai tokie komitetai aptaria su PSŠ ir CVPD susijusius priežiūros klausimus. Kaip pažymėta 2.2.1 dalyje, ši narystė turėtų reikšti ne tik diskusijas priežiūros klausimais, bet ir visais klausimais, susijusiais su PSŠ, CVPD ir kriptoturto paslaugų teikėjais.

2.3.2. Be to, ECB, kaip bankų priežiūros institucija, taip pat turėtų turėti teisę būti balsavimo teisės neturinčiu vidaus komitetų nariu, kai svarstomi visi klausimai, galintys turėti įtakos kredito įstaigoms. Tai svarbu ne tik PSŠ ar CVPD, bet ir kitų ESMA prižiūrimų finansų rinkos dalyvių atžvilgiu, įskaitant atvejus, kai atitinkami klausimai yra susiję su kriptoturto paslaugomis arba veikla, kurią vykdo konsoliduotai kredito įstaigos grupei priklausantys subjektai (taip pat žr. 7.1.1 dalį). Pavyzdžiui, PSŠ rizikos pobūdis gali turėti įtakos įmonių, kurios veikia kaip tos PSŠ tarpuskaitos narės ir kurios visų pirma yra kredito įstaigos ir investicinės įmonės, rizikos pobūdžiui. Todėl, kaip pažymėta pirmiau, labai svarbu, kad ECB, kaip bankų priežiūros institucija, būtų visapusiškai ir laiku informuojamas apie PSŠ valdomą riziką ir galėtų pasiūlyti savo priežiūros ekspertines žinias ir požiūrį, susijusius su tarpuskaitos narių patikimumu ir bankų sektoriaus stabilumu ([22]).

2.4. *Atstovavimas nacionaliniams centriniams bankams ESMA valdymo veikloje*

ECB pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse nacionaliniai centriniai bankai (NCB), kuriems neatstovaujama ESMA priežiūros taryboje ([23]), turi priežiūros pareigų, visų pirma PSŠ ([24]) arba CVPD ([25]) atžvilgiu. Tie NCB turėtų dalyvauti, kai tokius klausimus aptaria vidaus komitetai arba ESMA priežiūros taryba, ir turėtų turėti galimybę balsuoti ESMA priežiūros taryboje ([26]). Be to, kai ESMA vykdomoji valdyba rengia diskusijas dėl sprendimų, susijusių su tiesiogiai prižiūrimu subjektu, priklausančiu atitinkamos valstybės narės, kurioje įsteigtas subjektas, NCB kompetencijai, tas NCB taip pat turėtų būti pakviestas į tas diskusijas. Tai atitinka faktą, kad jau yra numatytas atitinkamos valstybės narės ESMA priežiūros tarybos nario dalyvavimas tokiose diskusijose ([27]).

2.5. *Bendradarbiavimo susitarimai dėl svarbių PSŠ ir CVPD priežiūros*

ECB visiškai pritaria tam, kad ESMA būtų pavesta svarbių PSŠ ir CVPD priežiūra ir kad ESMA būtų suteikti įgaliojimai tuo tikslu sudaryti bendradarbiavimo susitarimus. ECB palankiai vertina tai, kad ESMA parengs tuos bendradarbiavimo susitarimus glaudžiai bendradarbiaudama su kompetentingomis ir atitinkamomis institucijomis. Tai padės užtikrinti veiksmingą priežiūros veikimą, atsižvelgiant į tai, kad nacionalinės valdžios institucijos ir toliau atliks svarbų vaidmenį sistemoje. Bendradarbiavimo susitarimai sudarys sąlygas ESMA remtis kompetentingų ir

([20]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 29 punktą, kuriuo pakeičiamas ESMA reglamento 41 straipsnis.

([21]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 37 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas 45c straipsnis.

([22]) Žr. 2023 m. balandžio 26 d. Europos Centrinio Banko nuomonės CON/23/11 dėl pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo dėl priemonių, skirtų pernelyg didelėms pozicijoms trečiųjų valstybių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu mažinti ir Sąjungos tarpuskaitos rinkų efektyvumui didinti, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2017/1131, ir dėl pasiūlymo dėl direktyvos, kuria dėl koncentracijos rizikos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir sandorio šalies rizikos, būdingos išvestinių finansinių priemonių sandoriams, kurių centrinė tarpuskaita atliekama, traktavimo iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/ES, 2013/36/ES ir (ES) 2019/2034, (OL C 204, 2023 6 12, p. 3) 1.3.2 dalį.

([23]) Žr. ESMA reglamento 40 straipsnio 1 dalies b punktą, kuriame nustatyta, kad ESMA priežiūros tarybą sudaro nacionalinės valdžios institucijos, turinčios kompetenciją prižiūrėti finansų rinkų dalyvius kiekvienoje valstybėje narėje, vadovas. Taigi šiuo metu šeši NCB yra ESMA priežiūros tarybos nariai.

([24]) Praktiškai tai susiję su trimis NVB: „Banca d'Italia", „Banque de France" ir „De Nederlandsche Bank".

([25]) Praktiškai tai susiję su šešiais NCB: „Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique", „Banque de France", „Banca d'Italia", „De Nederlandsche Bank", „Národná banka Slovenska" ir „Banka Slovenije". „Banca d'Italia" taip pat vykdo priežiūros funkcijas, susijusias su prekybos vietomis.

([26]) Praktiniu požiūriu, balsavimo ESMA priežiūros taryboje tikslais bet kurios vienos valstybės narės institucijų atstovai kartu laikomi vienu nariu.

([27]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 33 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiama nauja 44a straipsnio 2 dalis.

atitinkamų institucijų patirtimi bei ekspertinėmis žiniomis ir užtikrins tinkamą institucijų, suinteresuotų sklandžiu svarbių PSŠ ir CVPD veikimu ir atsparumu, dalyvavimą ir keitimąsi informacija su jomis. ECB yra pasirengęs remti ESMA pagal numatomus bendradarbiavimo susitarimus, laikydamasis savo įgaliojimų. Komisijos pasiūlymų nuostatos, kuriomis nustatoma PSŠ ir CVPD bendradarbiavimo tvarka, turėtų būti pakankamai griežtos. Visų pirma nuostatose turėtų būti paaiškintas kompetentingų ir atitinkamų institucijų dalyvavimas priežiūros veikloje, kad būtų užtikrintas prasmingas ir esminis ilgalaikis glaudus bendradarbiavimas su NKI ir kitomis institucijomis. Nuostatomis taip pat turėtų būti užtikrintas nuoseklus požiūris į svarbias PSŠ ir CVPD. CVPD atveju bendradarbiavimo susitarimais taip pat turėtų būti užtikrintas tinkamas dalijimasis informacija su valstybės narės, kurioje CVPD teikia paslaugas, priimančiosiomis institucijomis ir, kai CVPD teikia papildomas bankinio tipo paslaugas, priežiūros veiklos koordinavimas su svarbaus CVPD bankininkystės priežiūros institucija.

3. **Pagrindinės sandorio šalys (PSŠ)**

3.1. *ESMA atliekamo svarbių PSŠ nustatymo sąlygos*

ECB visiškai pritaria Komisijos pasiūlymuose nustatytoms sąlygoms, pagal kurias PSŠ laikoma svarbia, todėl jai taikoma tiesioginė ESMA priežiūra ([28]). Šios sąlygos yra patikimos ir tinkamos. ECB rekomenduotų įtraukti dar vieną sąlygą, t. y. kad tais atvejais, kai PSŠ yra sudariusi sąveikos susitarimą su kita PSŠ, šis faktas taip pat turėtų būti laikomas sąlygas, kuria remiantis PSŠ būtų laikoma svarbia. Ši rekomendacija grindžiama trimis priežastimis. Pirma, ši siūloma sąlyga atspindi tai, kad sąveikumo sąsajos yra tarpvalstybinės sisteminės svarbos sąveikioms pagrindinėms sandorio šalims šaltinis, kuris pateisintų tiesioginę ESMA vykdomą jų priežiūrą. Antra, ši sąlyga būtų veiksmingesnė priežiūros požiūriu, nes Komisijos pasiūlymais ESMA suteikiama kompetencija tvirtinti sąveikos susitarimus ([29]). Trečia, ši sąlyga galėtų paskatinti platesnį sąveikos susitarimų naudojimą ir integraciją, nes PSŠ, norinčioms sudaryti tokius susitarimus, būtų suteiktas patikinimas, kad jų atžvilgiu ESMA vykdys suderintą priežiūrą.

3.2. *Atvira prieiga ir sąveikumas*

ECB palankiai vertina Komisijos pasiūlymų nuostatas, kuriomis remiama atvira prieiga ir sąveikumas, kurie laikomi svarbiais integracijai remti ([30]). Visų pirma ECB palankiai vertina naują ESMA funkciją spręsti dėl prašymų suteikti prieigą prie PSŠ ir prašymų suteikti prieigą prie prekybos vietos. Be to, ECB palankiai vertina tai, kad ESMA suteikta kompetencija tvirtinti sąveikos susitarimus, atsižvelgiant į tokių susitarimų svarbą tarpusavio sąsajų požiūriu.

3.3. *Emisijos centrinių bankų dalyvavimas prižiūrint PSŠ*

3.3.1. ECB visiškai pritaria emisijos centrinių bankų dalyvavimo prižiūrint svarbias PSŠ lygiui ([31]). Visų pirma ECB palankiai vertina Komisijos pasiūlymų nuostatas, kuriomis užtikrinama, kad ESMA vykdomoji valdyba konsultuotųsi su emisijos centriniais bankais dėl priežiūros vertinimų ir sprendimų, susijusių su šešiomis pagrindinėmis emisijos centrinio banko požiūriu svarbiomis sritimis: garantinės įmokos reikalavimais, likvidumo rizikos kontrolės priemonėmis, įkaitu, modelių peržiūra, testavimu nepalankiausiomis sąlygomis ir grįžtamuoju

([28]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 15 punktą, kuriuo į 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj) (toliau – ERIR) įterpiama nauja 22a straipsnio 2 dalis.

([29]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 26 punktą, kuriuo iš dalies keičiamas ERIR 54 straipsnis.

([30]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 4, 5 ir 26 punktus, kuriais atitinkamai iš dalies keičiamas ERIR 7 straipsnis, pakeičiamas 8 straipsnis ir iš dalies keičiamas 54 straipsnis.

([31]) Euro emisijos centrinio banko funkcija Eurosistemoje vykdomas decentralizuotai ir koordinuotai. Taigi Komisijos pasiūlymuose pateikta nuoroda į ECB, kaip euro emisijos centrinio banko, funkciją nepažeidžia Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (toliau – ECBS statutas) 12 straipsnio 1 dalies, kurioje nustatyta, kad „[t]okiu mastu, kuris laikomas galimu ir tinkamu, ir nepažeisdamas šio straipsnio nuostatų, ECB kreipiasi į nacionalinius centrinius bankus atlikti operacijas, kurios sudaro ECBS uždavinių dalį“.

patikrinimu, atsiskaitymu ir sąveikos susitarimais ([32]). Todėl emisijos centriniams bankams pagal Komisijos pasiūlymus numatomas tvirtas specialus konsultacinis vaidmuo, apimantis plačią priežiūros sprendimų taikymo sritį. Tai sustiprina emisijos centrinių bankų dalyvavimą vykdant PSŠ priežiūrą, palyginti su esamomis kolegijos procedūromis. Taip pat numatyta konsultuotis su emisijos centriniais bankais dėl trečiųjų šalių PSŠ ([33]). Reikėtų papildomai paaiškinti ir suderinti šias nuostatas, be kita ko, dėl dokumentų, kuriuos emisijos centriniai bankai turėtų gauti, kad galėtų atlikti savo konsultacinį vaidmenį, ir siekiant užtikrinti Sąjungos valiutų, išskyrus eurą, emisijos centrinių bankų dalyvavimą finansinių ir nefinansinių priemonių, kurių tarpuskaitą atlieka arba turi atlikti PSŠ, atžvilgiu.

3.3.2. Emisijos centrinių bankų dalyvavimas prižiūrint PSŠ jau buvo sustiprintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/2099 ([34]) ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/2987 ([35]) padarytais ERIR pakeitimais, visų pirma dėl vertinimų, susijusių su aktyvios sąskaitos reikalavimu ([36]), ir konsultacijų dėl sisteminių trečiųjų valstybių PSŠ ([37]). Remdamasis šia patirtimi, ECB nustatė tam tikrus Eurosistemos prieigos prie duomenų apribojimus, kurie trukdo veiksmingai atlikti euro emisijos centrinio banko vaidmenį. Eurosistema šiuo metu turi prieigą tik prie pozicijų duomenų, susijusių su išvestinėmis finansinėmis priemonėmis eurais, kurie yra prastos kokybės ir praktiškai netinkami naudoti ([38]). Todėl ECB ir Eurosistemos NCB turėtų būti suteikta geresnė prieiga prie duomenų, visų pirma prie visų išvestinių finansinių priemonių eurais sandorių duomenų, teikiamų pagal ERIR 9 straipsnį. Tai galima padaryti peržiūrint atitinkamą Komisijos deleguotąjį aktą ([39]), priimtą pagal ERIR. Be to, kai tai aktualu arba būtina jų finansinio stabilumo ir makroprudenciniams įgaliojimams vykdyti, ECBS ir Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) nariai turėtų turėti prieigą prie informacijos, kuria dalijamasi per centrinę duomenų bazę, sukurtą pagal ERIR 17c straipsnį. Tokia informacija, visų pirma apie papildomos įmokos reikalavimą ir „kaskados“ mechanizmo išteklius, gali būti svarbi vertinant bankų sistemos ir platesnės finansų sistemos tarpusavio sąsajas ir galimą neigiamos įtakos plitimo dinamiką.

3.3.3. Galiausiai NCB turėtų būti įtraukti į „svarbių PSŠ atitinkamų institucijų“ apibrėžtį, kai NCB pagal nacionalinę teisę yra atsakingas už PSŠ priežiūrą ([40]).

4. **Centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (CVPD)**

4.1. *CVPD veiklos leidimų išdavimo procedūros*

4.1.1. ECB pritaria tam, kad į atitinkamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014 ([41]) (toliau – CVPDR) nuostatas būtų įtrauktas vertinimas, kurį turi atlikti kompetentinga institucija ir apie kurį turi būti pranešta atitinkamoms institucijoms, kad būtų užtikrintas koordinavimas rengiant jų pagrįstas nuomones. Toks

([32]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 15 punktą, kuriuo į ERIR įterpiamas naujas 22e straipsnis. Žr. ERIR 41, 44, 46, 49, 50 ir 54 straipsnius.

([33]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 21 punktą, kuriuo iš dalies keičiamos ERIR 24b straipsnio 2 ir 3 dalys.

([34]) 2019 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/2099, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl leidimų pagrindinėms sandorio šalims suteikimo procedūrų bei jose dalyvaujančių institucijų ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų (OL L 322, 2019 12 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2099/oj).

([35]) 2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2987, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2017/1131, kiek tai susiję su priemonėmis, skirtomis pernelyg didelėms pozicijoms trečiųjų valstybių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu mažinti ir Sąjungos tarpuskaitos rinkų efektyvumui didinti (OL L, 2024/2987, 2024 12 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2987/oj).

([36]) Žr. ERIR 7a straipsnį.

([37]) Žr. ERIR 24b straipsnį.

([38]) Žr. 2015 m. rugsėjo 2 d. ECB atsakymą dėl Europos Komisijos konsultacijos dėl Europos rinkos infrastruktūrų reglamento (ERIR) peržiūros, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([39]) 2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 151/2013, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų yra papildomas nuostatomis dėl techninių reguliavimo standartų, kuriais patikslinami sandorių duomenų saugyklų skelbtini ir teiktini duomenys ir nustatomi veiklos standartai, susiję su sandorių duomenų saugyklų duomenų apibendrinimu, palyginimu ir prieiga (OL L 52, 2013 2 23, p. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2013/151/oj); visų pirma žr. 2 straipsnio 10 dalį.

([40]) Pasiūlyto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 15 punktas, kuriuo į ERIR įterpiamas naujas 22d straipsnis.

([41]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 16 punkto c papunktį, kuriuo iš dalies keičiamas 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).

vertinimas taip pat būtų naudingas siekiant paremti: a) papildomų bankinio tipo paslaugų veiklos leidimų išdavimo procedūras ir b) tikrinimo ir vertinimo procedūras pagal atitinkamas CVPDR nuostatas ([42]).

4.1.2. Siūlomais CVPDR daliniais pakeitimais ([43]) kompetentingai institucijai nėra leidžiama įvertinti paraiškų suteikti leidimus išsamumo prieš pradedant nagrinėti paraišką suteikti leidimą. Be to, kai kuriais atvejais siūlomais daliniais pakeitimais gerokai sutrumpinamas laikotarpis, per kurį atitinkamos institucijos turi pateikti pagrįstas nuomones. ECB yra susirūpinęs, kad dėl to kompetentingoms ir atitinkamoms institucijoms gali būti keliama nepagrįsta našta vertinant paraiškas, įskaitant paraiškas, kurios gali būti pagrįstos neišsamiais dokumentais. ECB siūlo išlaikyti esamą išsamumo vertinimo procesą, pakoreguoti procedūros tvarkaraštį, kad atitinkamos institucijos turėtų galimybę apsvarstyti kompetentingos institucijos vertinimą, ir suderinti atitinkamose nuostatose nustatytų procedūrų terminus.

4.1.3. ECB palankiai vertina siūlomus dalinius pakeitimus ([44]), kuriais nustatoma paprastesnė užsakomųjų paslaugų grupės viduje procedūra, nes jie gali palengvinti ir padidinti atitinkamai CVPD grupių integraciją ir veiksmingumą.

4.1.4. Pagrindinių CVPD paslaugų teikimas naudojant PRT ([45]) gali turėti didelį poveikį CVPD operacijoms ir kelių CVPDR nustatytų reikalavimų laikymuisi. Dėl tos priežasties ECB siūlo, kad tais atvejais, kai CVPD ketina teikti savo pagrindines CVPD paslaugas naudodamas PRT, tam turėtų būti taikomas veiklos leidimo reikalavimas, kaip CVPD veiklos išplėtimas pagal atitinkamas CVPDR nuostatas. Tai būtų taikoma, kai CVPD ketina atlikti pirminį vertybinių popierių registravimą paskirstytajame registre, teikti ir tvarkyti aukščiausio lygio sąskaitas naudodamas PRT arba atsiskaityti už vertybinių popierių sandorius per vertybinių popierių atsiskaitymo sistemą, kurią jis valdo naudodamas PRT.

4.2. *CVPD paslaugų bendroji rinka*

ECB palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymais sudaromos palankesnės sąlygos taikyti paso mechanizmą ir remiama vertybinių popierių emisijos laisvė ([46]). Tos priemonės gali padėti sumažinti kliūtis tarpvalstybinėms operacijoms, nes būtų panaikintas reikalavimas gauti priimančiosios šalies institucijų patvirtinimą. Suteikus CVPD ir emitentams daugiau laisvės atitinkamai teikti tarpvalstybines paslaugas ir pasirinkti savo CVPD, gali būti remiama konkurencija ir rinkos integracija. Siekdamas pašalinti likusias integracijos kliūtis, ECB pabrėžia, kad reikia toliau derinti nacionalines taisykles, visų pirma bendrovių ir vertybinių popierių srities teisės aktus, taip pat toliau derinti bei standartizuoti rinkos praktiką. Šiuo atžvilgiu ECB siūlo teisėkūros institucijoms nustatyti reguliavimo paskatas, kad būtų priimti tarptautiniai ir Europos poprekybinių paslaugų rinkos standartai ([47]).

4.3. *Privačių asmenų dalyvavimas CVPD*

Finansų rinkos infrastruktūros (FRI) nustato teisinius, finansinius ir veiklos reikalavimus, kuriuos jų dalyviai turi įvykdyti laiku. Tai visų pirma reiškia, kad turi būti įdiegtos tinkamos informacinių ir ryšių technologijų sistemos ir įdarbinta pakankamai darbuotojų. Tiesioginių dalyvių teisinis patikimumas ir finansinis bei veiklos pajėgumas yra

([42]) Žr. CVPDR 22 straipsnį (tikrinimas ir vertinimas), 55 straipsnį (leidimų išdavimo procedūra) ir 60 straipsnį (priežiūra).
([43]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 16 ir 51 punktus, kuriais atitinkamai iš dalies keičiami CVPDR 17 ir 55 straipsniai.
([44]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 19 ir 33 punktus, kuriais atitinkamai iš dalies keičiami CVPDR 19 ir 30 straipsniai.
([45]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 2 ir 33 punktus, kuriais į CVPDR atitinkamai įtraukiamas naujas 2 straipsnio 1 dalies 4b punktas ir naujos 30 straipsnio 6 ir 7 dalys.
([46]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 24 ir 44 punktus, kuriais atitinkamai iš dalies keičiami CVPDR 23 ir 49 straipsniai.
([47]) Pavyzdžiui, rinkos standartai, kuriuos remia Eurosistemos vertybinių popierių ir įkaito rinkos infrastruktūros patariamoji grupė (AMI-SeCo), t. y. SCoRE standartai dėl bendrovės įvykių, trišalio įkaito valdymo ir sąskaitų išrašymo, T2S atsiskaitymo ir bendrovės įvykių dėl srautų suderinimo standartai, Bendrieji įmonių veiksmų rinkos standartai ir Pramonės akcininkų identifikavimo standartai, paskelbti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu arba Europos bankų federacijos interneto svetainėje https://www.ebf.eu.

pagrindinės FRI stabilumo, o konkrečiu CVPD atveju – atsiskaitymo veiksmingumo apsaugos priemonės, kuriomis pateisinamas dalyvavimo CVPD apribojimas, suteikiant galimybę dalyvauti tik juridiniams asmenims (pageidautina – reguliuojamoms finansų įstaigoms). CVPD neturėtų leisti privatiems asmenims tapti CVPD dalyviais ([48]).

4.4. *CVPD PRT naudojimas CVPD paslaugoms teikti*

ECB palankiai vertina siūlomus CVPDR pakeitimus, kuriais siekiama ([49]) sudaryti palankesnes sąlygas CVPD naudoti PRT, ir palankiai vertina tai, kad CVPD taikomi griežti rizikos valdymo standartai, neatsižvelgiant į jų naudojamus technologinius sprendimus. ECB ypač palankiai vertina pritaikymus, kuriais siekiama nustatyti PRT būdingos rizikos, nesusijusios su užsakomųjų paslaugų susitarimu, valdymo reikalavimus. Vis dėlto ECB siūlo išsamiau patikslinti šiuos pritaikymus, kad jie apimtų CVPD atliekamą tinklo mazgų operatorių tinkamumo, atitinkamos operacinės ir valdymo rizikos, atsiskaitymo tikrumo ir negrįžtamumo vertinimą.

4.5. *Atsiskaitymas grynaisiais pinigais*

4.5.1. ECB visiškai pritaria tam, kad būtų nustatytas reikalavimas CVPD, kurie atsiskaito valiutomis, kuriomis galima atsiskaityti TARGET2-Securities (T2S), prisijungti prie T2S ir savo dalyviams siūlyti atsiskaitymo centrinio banko pinigais (CeBM) paslaugas. Šiuo reikalavimu bus dar labiau sustiprinta atsiskaitymo paslaugų rinkos integracija ir padidintas saugumas naudojant atsiskaitymą CeBM ([50]).

4.5.2. CeBM turėtų išlikti pagrindiniu atsiskaitymo turtu didmeninėse finansų rinkose, visų pirma atsiskaitant už vertybinių popierių sandorius, be kita ko, konvertavimo į žetonus forma. ECB palankiai vertina tai, kad įtraukta aiški nuoroda į atsiskaitymą į žetonus konvertuotais centrinio banko pinigais, nes ECB sudarys sąlygas vykdyti eurais išreikštus sandorius plėtojant projektą „Pontes“ ([51]). Komisijos pasiūlymais CVPD taip pat leidžiama vykdyti atsiskaitymus grynaisiais pinigais jų vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose e. pinigų žetonais. Atsiskaitymas e. pinigų žetonais kelia papildomą riziką, palyginti su atsiskaitymu CeBM arba komercinio banko pinigais (CoBM), įskaitant emitentų kredito riziką, taip pat riziką, susijusią su galimais e. pinigų žetono kainos svyravimais, bei likvidumo riziką, susijusią su pagrindiniu rezerviniu turtu ([52]). Be to, e. pinigų žetonų išplečiamumas yra ribotas, palyginti su CeBM arba CoBM. Taigi e. pinigų žetonų, kaip atsiskaitymo turto, naudojimas turėtų būti atidžiai reglamentuojamas nustatant apribojimus, kada juos galima naudoti, ir taikant rizikos valdymo apsaugos priemones, jeigu juos leidžiama naudoti. Siekiant kuo labiau sumažinti atsiskaitymo turto riziką didmeninėse finansų rinkose ir užtikrinti, kad CeBM išliktų pagrindiniu atsiskaitymo turtu tose rinkose, CVPD turėtų būti leidžiama siūlyti atsiskaitymą e. pinigų žetonais tik tuo atveju, jei atsiskaitymas vykdomas valiuta, kuria atsiskaityti į žetonus konvertuotais CeBM yra nepraktiška ir neįmanoma. Atsiskaitymas e. pinigų žetonais turėtų būti leidžiamas tik tuo atveju, jei taikomos patikimos rizikos valdymo apsaugos priemonės, kad būtų kuo labiau sumažinta su jų naudojimu susijusi rizika, laikantis tarptautinių standartų. Be to, atsiskaitymas e. pinigų žetonais turėtų būti leidžiamas tik tuo atveju, jei e. pinigų žetonus išleido Sąjungos subjektas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1114 ([53]) IV antraštinę dalį ir jie nėra pakeičiami kriptoturtu, išleistu už Sąjungos ribų, įskaitant kriptoturtą, kuris yra bet kurios trečiosios valstybės kelių emitentų sistemos dalis. Galiausiai, kai CeBM nėra arba jų naudojimas yra nepraktiškas, į žetonus konvertuoti indėliai gali atlikti svarbesnį vaidmenį kaip atsiskaitymo turtas vykdant į žetonus konvertuotus sandorius. Siekiant sukurti Sąjungos teisinę sistemą visam į žetonus konvertuotam atsiskaitymo turtui, teisėkūros institucijos turėtų apsvarstyti galimybę į Sąjungos bankininkystės teisės aktus įtraukti bendrą į žetonus konvertuotų indėlių apibrėžtį.

([48]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 34 punktą, kuriuo į CVPDR įterpiama nauja 33 straipsnio 7 dalis.
([49]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 40 punktą, kuriuo į CVPDR įterpiamas naujas 45a straipsnis.
([50]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 39 punktą, kuriuo pakeičiama CVPDR 40 straipsnio 2 dalis.
([51]) Žr. ECB projektą „Pontes“, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu. Projektas „Pontes“ yra Eurosistemos PRT sprendimas, susiejantis rinkos PRT platformas ir TARGET paslaugas, kad būtų galima atsiskaityti centrinio banko pinigais.
([52]) Žr. 2022 m. liepos mėn. Mokėjimų ir rinkos infrastruktūrų komiteto, Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos valdybos parengtą dokumentą „Finansų rinkų infrastruktūros principų taikymas susitarimams dėl stabilizuotosios virtualiosios valiutos“, paskelbtą Tarptautinių atsiskaitymų banko interneto svetainėje www.bis.org.
([53]) 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 1095/2010 ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/1937 (OL L 150, 2023 6 9, p. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj) (toliau – MiCAR).

4.6. *CVPD jungtys*

4.6.1. ECB visiškai pritaria pasiūlymams, kuriais siekiama išplėsti dabartinį CVPD centrų ir kitų Sąjungos CVPD jungčių tinklą, siekiant užtikrinti, kad bet kurio CVPD dalyvis galėtų pasiekti bet kurio kito Sąjungos CVPD išleistus vertybinius popierius ([54]). Kai įmanoma, tos jungtys turėtų būti sukurtos T2S, kad būtų lengviau pasinaudoti bendros atsiskaitymo infrastruktūros teikiamais privalumais. Reikalavimas sukurti jungtis T2S turėtų būti pritaikytas prie centrinio banko valdomų CVPD ypatumų, atsižvelgiant į tai, kad tie CVPD registruoja tik konkrečias finansines priemones ir nesuteikia savo dalyviams prieigos prie kitų vertybinių popierių, nes visos valstybės narės, kuriose yra centrinio banko valdomas CVPD, taip pat turi privačiai valdomą ar valdomus CVPD komercinėms paslaugoms teikti. Šis reikalavimas bet kuriuo atveju turėtų būti taikomas tik nustatant vienkryptę jungtį tarp CVPD centro, kaip CVPD investuotojo, ir centrinio banko valdomo CVPD, kaip CVPD emitento.

4.6.2. Atsiskaitymų baigtinumo momentai T2S yra suderinti, ir ESMA anksčiau yra nustačiusi, kad atitinkamos T2S kolektyvinės sutarties ir T2S pagrindų susitarimo ([55]) teisinės nuostatos yra tinkamos. ECB palankiai vertintų paaiškinimą dėl galimos spragos, kurią būtų galima pašalinti siūlomuose CVPDR ([56]) pakeitimuose numatytais techniniais reguliavimo standartais (TRS). Pavyzdžiui, tokiais TRS būtų sunku spręsti atsiskaitymų baigtinumo taisyklių taikymo kelioms jurisdikcijoms klausimą, toliau nederinant bendrovių ir vertybinių popierių srities teisės aktų. Dėl to ECB siūlo išbraukti šią konkrečią nuostatą iš ESMA suteiktų įgaliojimų.

5. **Paskirstytojo registro technologija (PRT) grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirta bandomoji tvarka**

5.1. *PRT grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirtos bandomosios tvarkos (PRTBT) išplėtimas*

5.1.1. ECB palankiai vertina pasiūlymą išplėsti PRTBT, nes tai gerokai padidintų tiek įsitvirtinusių subjektų, tiek naujų rinkos dalyvių galimybes plėtoti sprendimus po sandorio sudarymo, grindžiamus novatoriškomis technologijomis lankstesnėje ir proporcingesnėje reglamentavimo aplinkoje, skatinant konkurenciją, inovacijas ir atsparumą. Siūlomas išplėtimas taip pat gali padėti sukurti bendrą Europos sistemą, sumažinant nevienodo reglamentavimo riziką, kylančią dėl gausėjančių nacionalinių teisinių sistemų, laikantis santaupų ir investicijų sąjungos tikslų. Siekiant užkirsti kelią tolesniam Sąjungos poprekybinės aplinkos susiskaidymui, bus labai svarbu skatinti ir prireikus užtikrinti PRT rinkos infrastruktūros sąveikumą ir standartizavimą. Eurosistema yra pasirengusi atlikti savo vaidmenį šioje srityje ir kaip operatorė, ir kaip katalizatorė, vykdanti savo bendrą darbo programą dėl naujų centrinio banko pinigų atsiskaitymų technologijų „Pontes“ ir „Appia“ ([57]).

5.1.2. ECB pritaria siūlomam veiklos ribų koregavimui, kuriuo užtikrinama tinkama pusiausvyra tarp palankesnių sąlygų rinkos iniciatyvoms sudarymo ir pagal PRTBT vykdomos veiklos, kuri neatitinka visų finansų rinkos infrastruktūrai taikomų reguliavimo reikalavimų, sisteminės svarbos ir su ja susijusios rizikos ribojimo. Tai ypač aktualu, nes CVPDR pakeitimais, kuriais siekiama sudaryti palankesnes sąlygas CVPD, veikiantiems tik pagal CVPD veiklos leidimą, naudoti PRT, taip pat užtikrinama, kad veiklos ribą viršijantys CVPD vis tiek galėtų naudoti PRT, laikydamiesi tų pačių reikalavimų, kaip ir tradicines technologijas naudojantys CVPD. Vis dėlto, siekdamas užkirsti kelią bet kokiam ribų apėjimui, ECB pritaria tam, kad veiklos ribos būtų taikomos grupės lygmeniu. ECB mano, kad grupės lygmens metodas taip pat turėtų būti plačiau taikomas subjektų, gavusių veiklos leidimą pagal PRTBT, prudencinei priežiūrai, siekiant užtikrinti, kad nuosavos lėšos ir rizikos valdymas būtų proporcingi bendrai daugiafunkcių grupių veiklai ([58]).

([54]) Pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 43 ir 46 punktai, kuriais į CVPDR įtraukiami nauji 48a, 48b ir 51a straipsniai.

([55]) Abu susitarimai paskelbti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([56]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 4 straipsnio 42 punkto f papunktį, kuriuo iš dalies keičiama CVPDR 48 straipsnio 10 dalis ir pakeičiamas 48 straipsnio 10 dalies f punktas.

([57]) Žr. Eurosistemos iniciatyvą „Appia“, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu. Iniciatyvos „Appia“ tikslas – išnagrinėti tokias sąvokas kaip Europos bendras registras ir tarpusavyje susijusių registrų tinklas: infrastruktūra, kuri galėtų būti naudinga į žetonus konvertuoto turto išleidimui, registravimui, prekybai juo ir atsiskaitymui už jį, kartu sudarant sąlygas programavimui.

([58]) Taip pat žr. ESRV ataskaitą *„Crypto-assets and decentralised finance: Report on stablecoins, crypto-investment products and multifunction groups“*, 2025 m. spalio mėn., kurią galima rasti ESRV interneto svetainėje www.esrb.europa.eu.

5.1.3. ECB taip pat pritaria tam, kad mažesnėms PRT rinkos infrastruktūroms būtų nustatyta supaprastinta tvarka. Šia supaprastinta tvarka būtų sudarytos sąlygos proporcingesniam nesisteminės svarbos įmonių reguliavimui ir priežiūrai. Vis dėlto ECB siūlo, kad požiūris, kurio laikomasi pagal supaprastintą tvarką, siekiant atsisakyti tam tikrų CVPD pagal CVPDR taikomų reikalavimų, turėtų būti apibrėžtas siauriau, kad būtų užtikrintas tam tikrų esminių reikalavimų laikymasis ([59]). Galiausiai, kadangi PRT rinkos infrastruktūra pagal PRTBT plečiasi, labai svarbu užtikrinti, kad ji atitiktų Sąjungos teisės aktuose nustatytas patikimas prudencines apsaugos priemones ([60]), kad būtų išlaikytas tinkamas rizikos valdymas ir išvengta investuotojų apsaugos ir operacinio atsparumo spragų. Visų pirma visos reguliuojamos įmonės, teikiančios pagrindines CVPD paslaugas, turėtų laikytis atitinkamų CVPDR reikalavimų.

5.2. *Naujų rūšių subjektų ir įvairesnių finansinių priemonių atitiktis reikalavimams*

5.2.1. ECB pritaria tam, kad kredito įstaigos turėtų teisę prašyti leidimo vykdyti veiklą pagal PRTBT, nes taip sistema būtų atverta naujoms reguliuojamoms įmonėms. Tai padėtų skatinti inovacijas užtikrinant platesnį dalyvavimą ir kartu remiant PRT rinkos infrastruktūrų saugumą, jeigu kredito įstaigos yra gerai reguliuojamos ir prižiūrimos.

5.2.2. Kita vertus, ECB yra šiek tiek susirūpinęs dėl siūlomo kriptoturto paslaugų teikėjų įtraukimo į PRTBT. Šiuo metu kriptoturto paslaugų teikėjai veikia pagal paprastesnę priežiūros sistemą ir taiko mažesnius nuosavų lėšų reikalavimus, kurie nėra jautrūs rizikai. Tai nesuderinama su leidimu jiems teikti paslaugas, susijusias su finansinėmis priemonėmis, kurios nepatenka į MiCAR taikymo sritį ir yra skirtos tik subjektams, turintiems licencijas, išduotas pagal griežtesnius ir rizikai jautresnius reikalavimus. Šis klausimas galėtų būti išspręstas iš dalies pakeičiant kriptoturto paslaugų teikėjams taikomus reikalavimus, kaip siūloma 7 dalyje.

5.2.3. ECB taip pat palankiai vertina finansinių priemonių tinkamumo kriterijų išplėtimą ir pažymi, kad tais atvejais, kai PRT rinkos infrastruktūra siūlo paslaugas, susijusias su į žetonus konvertuotomis išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, visi reikalavimai, susiję su išvestinių finansinių priemonių tarpuskaita pagal galiojančius Sąjungos teisės aktus, turėtų būti taikomi vienodai.

5.3. *Papildomos PRT rinkos infrastruktūrai taikomos išimtys*

ECB mano, kad būtų naudinga suteikti galimybę PRT rinkos infrastruktūrai prašyti papildomų išimčių, be tų, kurios apibrėžtos PRTBT. Vis dėlto įgaliojimais taikyti tokias išimtis turėtų būti naudojamasi taip, kad būtų užtikrintas suderintas Sąjungos teisės taikymas. Taigi ECB rekomenduoja, kad užuot pateikus neprivalomą nuomonę dėl tokių prašymų, ESMA turėtų būti suteikti įgaliojimai teikti privalomus sprendimus prašymą nagrinėjančiai kompetentingai institucijai ([61]).

5.4. *PRT grindžiamoms rinkos infrastruktūroms taikomi atsiskaitymo grynaisiais pinigais reikalavimai*

ECB palankiai vertina Komisijos pasiūlytus paaiškinimus dėl PRT atsiskaitymo sistemų (PRT AS) bei prekybos ir atsiskaitymo sistemų (PRT PAS) atsiskaitymo grynaisiais pinigais reikalavimų, pateikiant pasiūlymą dėl siūlomų reikalavimų, susijusių su atsiskaitymu grynaisiais pinigais ir e. pinigų žetonais, netaikymo pagal CVPDR ([62]) 40 straipsnį. ECB taip pat pritaria vienodoms reguliavimo metodo taikymo sąlygoms PRT grindžiamoms rinkos infrastruktūroms, vykdančioms atsiskaitymus CoBM, ir toms, kurios vykdo atsiskaitymus e. pinigų žetonais. Visų pirma, ECB nuomone, siūlomas ne toks griežtas požiūris į e. pinigų žetonus yra nepagrįstas, atsižvelgiant į

([59]) Žr. CVPDR 27 straipsnio 8–10 dalis, 33 straipsnio 4 dalį, 38 straipsnio 7 dalį, 39 straipsnio 6 ir 7 dalis, 45 straipsnio 5 dalį ir 46 straipsnio 1–3 dalis.

([60]) Visų pirma FPRR, 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/65/oj) (toliau – FPRR), CVPDR ir, kai aktualu, 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj), taip pat MiCAR.

([61]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 8 straipsnio 7 punktą, kuriuo į 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/858 dėl paskirstytojo registro technologija grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirtos bandomosios tvarkos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 600/2014 ir (ES) Nr. 909/2014 ir Direktyva 2014/65/ES (OL L 151, 2022 6 2, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/858/oj) (toliau – PRTBT), įterpiamas 5a straipsnis.

([62]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 8 straipsnio 6 punkto a papunktį, kuriuo iš dalies keičiama PRTBT 5 straipsnio 8 dalis.

papildomą riziką, kurią e. pinigų žetonai kelia kaip atsiskaitymo turtas (žr. 4.5.2 dalį). Šiuo atžvilgiu ECB siūlo, kad CVPDR IV antraštinėje dalyje nustatyti reikalavimai, susiję su papildomų bankinio tipo paslaugų teikimu CVPD dalyviams, visais atvejais būtų taikomi PRT AS ir PAS, veikiančioms pagal įprastą tvarką, ir kad Komisijos pasiūlyme numatytas papildomas lankstumas apsiribotų supaprastinta tvarka ([63]). Galiausiai ECB tvirtai sutinka, kad papildomas bankinio tipo paslaugas, išskyrus grynųjų pinigų sąskaitų atidarymą ir mokėjimų tvarkymą, turėtų teikti tik banko licenciją turintys subjektai.

5.5. *Atskirų CVPD paslaugų teikimas ir atsiskaitymo sistemų valdymas*

5.5.1. ECB pritaria tam, kad būtų sukurtas specialus leidimas teikti atskiras CVPD paslaugas, kad įmonės, veikiančios pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais reglamentuojami skaitmeniniai arba PRT grindžiami vertybiniai popieriai, galėtų gauti Sąjungos licenciją, kuri taip pat būtų taikoma vertybiniams popieriams, kuriais leidžiama prekiauti prekybos vietoje. Veiklos ribos galėtų būti dar labiau suderintos su PRT grindžiamoms rinkos infrastruktūroms taikomomis veiklos ribomis, nustatant bendrą 100 mlrd. EUR bendros PRT grindžiamoje rinkos infrastruktūroje užregistruotų vertybinių popierių vertės ribą. Susitarimuose, kuriuose dalyvauja PRT notarai, PRT sąskaitų valdytojai ir PRT AS arba PAS, bus labai svarbu aiškiai paskirstyti atsakomybę. Tuo atžvilgiu ECB palankiai vertina tai, kad pagal atitinkamą PRTBT nuostatą būtų reikalaujama, kad PRT notaras, PRT sąskaitos valdytojas ir PRT AS, PAS arba atitinkamas CVPD, kurie teikia pagrindines CVPD paslaugas, teisiškai privalomame rašytiniame susitarime, apie kurį turi būti pranešta jų atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, kartu su aiškia informacija apie tai, kuris subjektas teikia CVPD pagrindines paslaugas, kurioms PRT grindžiamos finansinės priemonės arba PRT grindžiamų finansinių priemonių kategorijos yra skirtos, bendrai nurodytų savo vaidmenis ir atsakomybę teikiant tas paslaugas ([64]). Dėl sudėtingumo, kurį tokia tvarka galėtų sukelti poprekybinėje aplinkoje, didėja pagal PRTBT licencijuotų subjektų sąveikumo poreikis. Taigi kuriant šias priemones reikėtų nustatyti reguliavimo reikalavimus, kad būtų užtikrinta atvira prieiga ir kiekvieno subjekto teikiamų paslaugų sąveika, ir įgyvendinti bendrus standartus, kad būtų galima susieti šias paslaugas (žr. 5.6 dalį). Atsižvelgdamas į ECBS narių, kaip atitinkamų institucijų pagal CVPDR, interesus, ECB siūlo, kad ESMA techninių reguliavimo standartų projektai, kuriuose nurodomos kiekvienai iš šių specialių licencijų taikytinos nuostatos, būtų rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su ECBS.

5.5.2. Pasiūlymu sukurti atsiskaitymo sistemų licenciją taip pat gali būti sudarytos sąlygos kurti novatoriškas struktūras. Tai, kad nėra vieno juridinio asmens, valdančio atsiskaitymo sistemą, yra teisinė naujovė, kuriai reikia griežtų apsaugos priemonių, kad būtų galima aiškiai nustatyti atsakomybės paskirstymą, kaip nurodyta pasiūlyme. Atsižvelgdamas į novatorišką šios struktūros pobūdį, ECB pritaria Komisijos pasiūlymui atsiskaitymo sistemoms taikyti tą pačią veiklos ribą kaip ir PRT grindžiamoms rinkos infrastruktūroms, kurioms suteiktas leidimas pagal supaprastintą tvarką. Bet kuriuo atveju labai svarbu, kad tomis sistemomis nebūtų naudojamasi siekiant apeiti Sąjungos reglamentavimo sistemą, kuria įgyvendinami tarptautiniai finansų rinkos infrastruktūrų standartai ir numatomi griežti rizikos valdymo reikalavimai. Taigi PRTBT turėtų būti užtikrintos vienodos sąlygos atsiskaitymo sistemoms ir PRT grindžiamoms rinkos infrastruktūroms, veikiančioms pagal supaprastintą tvarką. Galiausiai ECB pritaria siūlomam reikalavimui, kad sandoriai atsiskaitymo sistemoje būtų vykdomi centrinio banko pinigais. Vis dėlto šis reikalavimas, taikomas PRT sąskaitų valdytojams, valdantiems atsiskaitymo sistemas, neturėtų būti aiškinamas nei kaip išplečiantis subjektų, turinčių teisę turėti centrinio banko sąskaitą, ratą, nei kaip įpareigojantis centrinius bankus pateikti tokią sąskaitą atsiskaitymo sistemos valdymo tikslais.

5.6. *Pramonės grupė, skirta sąveikiam atsiskaitymui tarp PRT grindžiamų rinkos infrastruktūrų palengvinti*

ECB palankiai vertina pasiūlymą PRT grindžiamų rinkos infrastruktūrų operatoriams ir PRT sąskaitų valdytojams sudaryti pramonės grupę, kuri parengtų standartus, kuriais palengvinamas atsiskaitymas, kad jis būtų atviras ir kitiems reikalavimus atitinkantiems dalyviams ([65]). ECB siūlo, kad ECB ir ESMA būtų kviečiami kaip nuolatiniai stebėtojai pramonės grupėje, o ne su jais būtų periodiškai konsultuojamasi. Tai paskatintų išsamias konsultacijas nustatant reguliavimo ir rinkos standartus bei suderinamumą su Eurosistemos, kaip atsiskaitymų paslaugų teikėjo CeBM į žetonus konvertuotiems sandoriams, atliekamu darbu.

([63]) Žr. 2021 m. balandžio 28 d. Europos Centrinio Banko Nuomonės CON/2021/15 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl paskirstytojo registro technologija grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirtos bandomosios tvarkos (OL C 244, 2021 6 22, p. 4) 3.3.11 dalį.

([64]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 8 straipsnio 14 punktą, kuriuo į PRTBT įterpiama nauja 10b straipsnio 8 dalis.

([65]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 8 straipsnio 14 punktą, kuriuo į PRTBT įterpiamas naujas 10g straipsnis.

6. **Atsiskaitymų baigtinumas**

6.1. *Tiesiogiai taikomas reglamentas*

ECB palankiai vertina pasiūlytą Atsiskaitymų baigtinumo reglamentą (toliau – pasiūlytas ABR), kuriuo pakeičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB ([66]) (Atsiskaitymų baigtinumo direktyva, toliau – ABD), ir siūlomą procedūrų suderinimą, kuriuo siekiama visiško Sąjungos sistemų paskyrimo vienodumo ir nustatoma suderinta Sąjungos lygmens trečiųjų valstybių sistemų registravimo sistema. Priėmus pasiūlytą ABR, valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad laiku pakoreguotų savo nacionalinės teisės aktus, panaikintų nuostatas, kuriomis įgyvendinama ABD, ir laikytųsi tiesiogiai taikomo pasiūlyto ABR. Tokie veiksmai yra būtini siekiant užtikrinti pasiūlyto ABR ir atitinkamų nacionalinės teisės aktų, įskaitant nemokumo ir bankininkystės teisės aktus, teisinį tikrumą ir suderinamumą. Siekiant atsižvelgti į tokius patikslinimus, siūlomo ABR taikymo pradžios data ir ABD panaikinimo data turėtų būti vieni metai nuo siūlomo ABR paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

6.2. *Sąjungos sistemų paskyrimo procedūra ir sąlygos*

6.2.1. Pasiūlytame ABR išdėstytos įvairios sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad sistema būtų paskirta ([67]). ECB pažymi, kad daugelis šių sąlygų visiškai arba iš dalies sutampa su esamais organizaciniais, prudenciniais ir priežiūros reikalavimais, jau nustatytais pagal ERIR, CVPDR, Europos Centrinio Banko reglamentą (ES) 2025/1355 (ECB/2025/22) ([68]) (toliau – SSMS reglamentas), nacionalinės teisės aktus, kuriais reglamentuojama centrinių bankų vykdoma mokėjimo sistemų priežiūra, ir pagal Eurosistemos priežiūros sistemas.

6.2.2. ECB laikosi nuomonės, kad yra galimybių supaprastinti ir patobulinti paskyrimo pagal pasiūlytą ABR procedūros ir sąlygų struktūrą ([69]), visų pirma siekiant išvengti esamų organizacinių, prudencinių ir priežiūros reikalavimų dubliavimosi. Tokio dubliavimosi vengimas yra svarbus dėl kelių priežasčių. Pirma, taip būtų išvengta administracinės ir reglamentavimo naštos atitinkamiems sistemos operatoriams, kurie pagal skirtingus režimus vertinami laikantis vienodų ar panašių reikalavimų. Antra, taip būtų apribotas dalyvaujančių institucijų darbo dubliavimasis. Trečia, taip būtų išvengta skirtingų skiriančiųjų ir kompetentingų institucijų rezultatų. Ketvirta, svarbu vengti tokio dubliavimosi, kad būtų užtikrintas nepriklausomas pagrindinio Eurosistemos uždavinio pagal Sutarties 127 straipsnio 2 dalies ketvirtą įtrauką ir ECBS statuto 3 straipsnio 1 dalį – skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą – vykdymas. Galiausiai, tokio dubliavimosi vengimas atitinka Komisijos siekį supaprastinti Sąjungos politiką ir teisės aktus ir užtikrinti geresnį jų įgyvendinimą, be kita ko, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir jas remiant, taip pat bendradarbiaujant su kitomis Sąjungos institucijomis ([70]).

6.2.3. Dėl to skiriančioji institucija ([71]) turėtų nuosekliai veikti kaip institucija, atsakinga už sistemos operatoriaus priežiūrą. Taigi, vertindama sistemą pagal paskyrimo sąlygas, ta institucija galėtų remtis savo atliktu sistemos operatoriui taikomų reguliavimo ar priežiūros reikalavimų laikymosi stebėsenos vertinimu. Taikant šį metodą būtų pasinaudota priežiūros institucijos ar priežiūros subjekto patirtimi, susijusia su sistemos operatoriumi, ir išvengta taisyklių dubliavimosi ir prieštaravimo tarp institucijų kompetencijos sričių. Tai taip pat padėtų siekti Komisijos tikslo suderinti teisės aktus nustatant vienodas sąlygas. Centrinio banko valdomos sistemos atveju, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi centrinio banko nepriklausomumo principo, skiriančioji institucija bet kuriuo atveju turėtų būti ją prižiūrintis centrinis bankas.

([66]) 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (OL L 166, 1998 6 11, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/26/oj).
([67]) Žr. pasiūlyto Atsiskaitymų baigtinumo reglamento 5 straipsnio 1 dalį.
([68]) 2025 m. liepos 2 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (ES) Nr. 2025/2014 dėl priežiūros reikalavimų sistemiškai svarbioms mokėjimo sistemoms (ECB/2025/22) (OL L 2025/1355, 2025 7 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1355/oj).
([69]) Žr. pasiūlyto ABR 4 ir 5 straipsnius.
([70]) Komisijos komunikatas „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“ (COM(2025) 47 *final*).
([71]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 33 punktą.

6.3. *ESMA ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) rengiami techniniai reguliavimo standartai*

Į pasiūlytą ABR įtrauktos nuostatos, pagal kurias ESMA ir EBI, glaudžiai bendradarbiaudamos su ECBS, gali parengti TRS projektus, kuriuose išsamiau apibrėžiamos paskyrimo sąlygos ([72]). Kaip pažymėta pirmiau, paskyrimo sąlygos visiškai arba iš dalies sutampa su esamais reikalavimais, jau nustatytais pagal ERIR, CVPDR, o mokėjimo sistemų atveju – SSMS reglamentą ir kitas taikomas priežiūros sistemas. Šias sąlygas papildžius išsamesnėmis nuostatomis, tokia tvarka taptų dar sudėtingesnė. Be to, techninių reguliavimo standartų projektai, kuriuos EBI gali parengti dėl mokėjimo sistemų, labai sutaptų su ECB reguliavimo įgaliojimais pagal ECBS statuto 22 straipsnį dėl euro zonos mokėjimo sistemų, įskaitant centrinių bankų valdomas sistemas. Taigi šie ESMA ir EBI suteikti įgaliojimai turėtų būti išbraukti iš pasiūlyto ABR.

6.4. *Suderinta trečiųjų valstybių sistemų registravimo procedūra*

6.4.1. ECB taip pat rekomenduotų patobulinti trečiųjų šalių sistemų registravimo procedūrą, kad būtų išvengta kelių lygiagrečių registravimo procedūrų nacionaliniu lygmeniu ([73]). Tuo tikslu ECB siūlytų, kad viena koordinavimo institucija būtų atsakinga už sąveikos su trečiosios šalies sistemos operatoriumi koordinavimą ir jo atitikties registracijos sąlygoms pagal siūlomą Atsiskaitymų baigtinumo reglamentą vertinimą. Trečiųjų valstybių vertybinių popierių atsiskaitymo ir tarpuskaitos sistemų atveju koordinuojančioji institucija turėtų būti ESMA, o trečiųjų valstybių mokėjimo sistemų atveju – ECB. Nacionalinės registravimo institucijos ir toliau dalyvautų visame procese ir priimtų galutinį sprendimą dėl registracijos savo valstybėje narėje.

6.4.2. Be to, ECB supranta, kad šios registracijos tvarkos tikslas – išplėsti ABR apsaugą ES dalyviams tokiose trečiųjų šalių sistemose. ECB siūlo paaiškinti tokio išplėtimo tikslą ir tikslias teisines pasekmes, taip pat nurodyti, kad šiuo išplėtimu būtų proporcingai apribotas ES esminių taisyklių dėl užskaitos, pervedimo nurodymų, lėšų ir finansinių priemonių naudojimo dalyvių įsipareigojimams vykdyti taikymas tik paskirtosioms sistemoms.

6.5. *Kelių apibrėžčių paaiškinimas*

6.5.1. Siūlomoje ABR „sistemos“ apibrėžtyje ([74]) nenurodytas minimalus dalyvių skaičius, priešingai nei dabartinėje ABD ([75]) pateiktoje apibrėžtyje. Tai galėtų turėti nenumatytų pasekmių, nes apibrėžtis būtų išplėsta įtraukiant daug įvairių susitarimų, kurie neturėtų būti įtraukti į siūlomą ABR. ECB siūlo ABR pasiūlytoje „sistemos“ apibrėžtyje išlaikyti tą patį minimalų dalyvių skaičių, kaip šiuo metu nurodyta atitinkamoje ABD pateiktoje apibrėžtyje.

6.5.2. Siūloma termino „atsiskaitymas“ apibrėžtimi ([76]) darant nuorodą į CVPDR siekiama nurodyti tik atsiskaitymą už vertybinių popierių pervedimo nurodymus. Be to, ABR pasiūlytoje „tarpuskaitos“ ([77]) apibrėžtyje, atsižvelgiant į ERIR, ketinama nurodyti tik PSŠ. Vis dėlto pagal geriausią tarptautinę patirtį atsiskaitymas turi platesnę reikšmę, ir jis galėtų reikšti bet kokių įsipareigojimų, ne tik susijusių su vertybiniais popieriais, įvykdymo patvirtinimą.

6.5.3. Siūloma „vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos“ ([78]) (VPAS) apibrėžtis susijusi su atsiskaitymu už bet kokius pervedimo nurodymus, kurie apima mokėjimo atsiskaitymą, todėl ji turėtų būti patikslinta. Be to, pasiūlyto ABR ([79]) konstatuojamosiose dalyse nurodoma, kad turėtų būti galima nustatyti PRT grindžiamų rinkos infrastruktūrų valdomas sistemas pagal PRTBT, remiantis pasiūlytu ABR, jeigu jos atitinka tiek PRTBT, tiek pasiūlytame ABR nustatytas sąlygas. Taigi ECB supranta, kad VPAS apibrėžtis pagal pasiūlytą ABR turėtų apimti

([72]) Žr. pasiūlyto ABR 5 straipsnio 2 ir 3 dalis.
([73]) Žr. pasiūlyto ABR 12–16 straipsnius.
([74]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 1 punktą.
([75]) Žr. ABD 2 straipsnio a punktą.
([76]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 3 punktą.
([77]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 4 punktą.
([78]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 5 punktą.
([79]) Žr. pasiūlyto ABR 7 konstatuojamąją dalį.

PRT grindžiamų rinkos infrastruktūrų valdomas sistemas pagal PRTBT, neatsižvelgiant į tai, ar tai yra PRT AS, ar PAS. ECB siūlo užtikrinti patikimą sąsają su VPAS apibrėžtimi pagal CVPDR ([80]) ir CVPDR nustatytu reikalavimu, kad VPAS gali valdyti tik veiklos leidimą turintys CVPD, kad būtų išvengta bet kokio teisinio netikrumo, susijusio su galimybe PRT grindžiamą prekybos ir atsiskaitymo sistemą, kurią valdo investicinė įmonė, laikyti VPAS. Be to, galiausiai būtų galima paaiškinti, ar į VPAS apibrėžtį pagal siūlomą ABR siekiama įtraukti atsiskaitymo sistemas, nustatytas pagal PRTBT (žr. 5.5.2 dalį), kad būtų galima atlikti jų paskyrimą pagal pasiūlytą ABR. Jei tai yra teisės aktų leidėjo ketinimas, jo teisinės pasekmės turėtų būti išanalizuotos ir aptartos pasiūlytame ABR.

6.5.4. Siūloma „dalyvio“ paskirtoje sistemoje apibrėžtis apima ne tik tam tikrų reguliuojamų finansų įstaigų ([81]) sąrašą, bet ir bet kurį kitą subjektą, išskyrus tuos į sąrašą įtrauktus subjektus ([82]). Terminas „sistemos narys“ savo ruožtu apibrėžiamas kaip toks subjektas ([83]). Remiantis pasiūlytame ABR apibrėžtomis sąlygomis, pagal kurias sistemos narys priimamas kaip sistemos dalyvis ([84]), apibrėžtis nėra patikslinama, nes bet kuris dalyvis turėtų *a priori* atitikti šias sąlygas. Šiose nuostatose terminas „subjektas“ galėtų būti patikslintas kaip juridinis asmuo, kad būtų išvengta bet kokio dviprasmiškumo, jog šis terminas apima ir fizinius asmenis. Ateityje įtraukiant fizinius asmenis į sąvokos „dalyvis“ arba „sistemos narys“ apibrėžtį turėtų būti atliekamas išsamus poveikio vertinimas, be kita ko, atsižvelgiant į 4.3 dalyje apibūdintus aspektus.

6.5.5. Atrodo, kad siūloma „pervedimo nurodymo“ ([85]) apibrėžtis reiškia, kad registravimas „darant įrašus apskaitos sistemoje arba elektronine forma registre, atliekančiame panašią funkciją, arba kitu būdu“ būtų taikomas tik vertybinių popierių pervedimo nurodymams, nepaaiškinant, kodėl toks teisės aktų leidėjo ketinimas yra būtinas. Kadangi PRT taip pat gali būti naudojama lėšoms pervesti, ši apibrėžtis turėtų būti išplėsta.

6.5.6. Siūlomą termino „darbo diena“ apibrėžtį ([86]) ir jos taikymą atitinkamose pasiūlyto ABR nuostatose ([87]) gali būti sunku taikyti sistemoms, kurios nuolat veikia visą parą septynias dienas per savaitę, įskaitant momentinių mokėjimų sistemas ir galimai PRT grindžiamas sistemas. Dėl to apibrėžtis galėtų būti persvarstyta atsižvelgiant į šį aspektą.

6.6. *PRT grindžiamų sistemų sąveika ir atsiskaitymų baigtinumas*

Remiantis pasiūlytu ABR, reikalaujama, kad paskirtosiose sistemose, kuriose naudojama PRT, būtų įdiegti „mechanizmai, kuriais užtikrinami deterministiniai... baigtinumo momentai“ ([88]). Šios nuostatos poveikį sistemos taisyklėse nustatytoms teisinėms priemonėms ir PRT grindžiamų atsiskaitymų technologinių sprendimų suderinamumui su šiuo reikalavimu reikėtų išsamiau paaiškinti, kad būtų išvengta nenumatytų pasekmių, geriau atskiriant teisinius ir technologinius reikalavimus.

6.7. *Sąveika su paskirtosios sistemos apsauga pagal BGPD*

Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/59/ES ([89]) (toliau – BGPD) numatyta keletas specialių apsaugos priemonių sistemoms, paskirtoms pagal ABD ([90]). ECB siūlo teisės aktų leidėjams apsvarstyti galimybę, kai aktualu, šią apsaugą taikyti ir trečiųjų valstybių sistemoms, įregistruotoms pagal siūlomą ABR, visų pirma tokių sistemų Sąjungos dalyvių naudai.

([80]) Žr. CVPDR 2 straipsnio 1 dalies 10 punktą.
([81]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 15 punkto a papunkčio i–vi punktus.
([82]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 15 punkto a papunkčio vii punktą.
([83]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 16 punktą.
([84]) Žr. pasiūlyto ABR 7 straipsnio 2 dalį.
([85]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 20 punktą.
([86]) Žr. pasiūlyto ABR 2 straipsnio 1 dalies 28 punktą.
([87]) Žr. pasiūlyto ABR 17 ir 19 straipsnius.
([88]) Žr. pasiūlyto ABR 21 straipsnio 1 dalį.
([89]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/59/oj).
([90]) Pavyzdžiui, BGPD 44 straipsnio 2 dalis, 69 straipsnio 4 dalis, 70 straipsnio 2 dalis ir 71 straipsnio 3 dalis.

6.8. *Sąveika su nacionalinės teisės aktais dėl atsiskaitymų grynaisiais pinigais baigtinumo ir vertybinių popierių pervedimo nurodymų*

Pasiūlytame ABR nurodyta, kad atsiskaitymo baigtinumo momentas turi būti „nustatomas pagal kiekvienos paskirtosios sistemos bendras taisykles ir standartizuotas procedūras, laikantis taikytinos teisės dėl nuosavybės ir kitų teisių perdavimo“ ([91]). Sąveikaujančių sistemų operatoriai privalo kuo labiau užtikrinti, kad visų susijusių sąveikaujančių sistemų taisyklės būtų suderintos ([92]). Be to, ESMA gali parengti techninių reguliavimo standartų, pagal kuriuos apibrėžiamos atsiskaitymų baigtinumo momento nustatymo taisyklės, projektus ([93]). Atsižvelgdamas į tai, kad nuosavybės ir kitų teisių perdavimą reglamentuojantys teisės aktai nėra suderinti visoje Sąjungoje (ir Komisija nesiūlo jų suderinti), ECB supranta, kad sistemos operatoriams nustatyti įpareigojimai gali būti suvokiami tik kaip pareiga tiksliai registruoti taikytinas nacionalinės teisės nuostatas ir kad ESMA TRS gali tik palengvinti šios pareigos vykdymą, o ne apibrėžti atsiskaitymų baigtinumo momentą pagal pasiūlytą ABR ([94]).

7. **Kriptoturto rinkos**

7.1. *Kriptoturto paslaugų teikėjų priežiūros sistemos stiprinimas. ESMA vykdoma kriptoturto paslaugų teikėjų priežiūra*

7.1.1. ECB palankiai vertina Komisijos pasiūlymą stiprinti kriptoturto paslaugų teikėjų priežiūros sistemą, visų kriptoturto paslaugų teikėjų veiklos leidimų išdavimo, stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimus iš NKI perduodant ESMA ([95]). Šia priemone bus užtikrinta priežiūros konvergencija, sumažintas susiskaidymas ir tarpvalstybinė rizika kriptoturto rinkose, taip remiant finansinį stabilumą ir bendrosios rinkos vientisumą. Tuo tikslu, rengdama ir įgyvendindama naująją sistemą, ESMA turėtų pasinaudoti nacionalinių institucijų technine informacija ir ekspertinėmis žiniomis. Bankai vis dažniau teikia kriptoturto paslaugas, taip plėtodami veiklos ir finansines sąsajas su kriptoturto paslaugų teikėjais, visų pirma tais, kurie veikia kaip daugiafunkcės grupės, apjungiančios saugojimo, prekybos, atsiskaitymo ir kitas pagrindines paslaugas tarpvalstybinėse įmonių struktūrose. Kaip pabrėžė ESRV, tokios grupės iš esmės veikia už konsoliduotos priežiūros ribų, sustiprindamos neigiamos įtakos plitimo grupės viduje kanalus, ir gali perduoti finansų sistemai valdymo trūkumus, veiklos sutrikimus ar likvidumo sukrėtimus. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai tokios grupės veikia kaip ypatingos svarbos paslaugas bankams teikiančios trečiosios šalys ([96]). Papildomos netiesioginės arba tiesioginės pozicijos atsiranda dėl bankų teikiamų bankininkystės paslaugų kriptoturto paslaugų teikėjams, kurie savo klientų lėšas deponuoja bankuose, nes sukrėtimai gali būti perduodami bankams, gaunantiems reikšmingas indėlių sumas iš kriptoturto paslaugų teikėjų. Šis struktūrinis pažeidžiamumas rodo, kad reikia centralizuotos Sąjungos kriptoturto paslaugų teikėjų priežiūros tvarkos, kuria būtų galima mažinti reikšmingą veiklos dalį vykdančių kriptoturto paslaugų teikėjų keliamą sisteminę riziką, užkirsti kelią rizikos perkėlimui į bankų sistemą ir apsaugoti finansinį stabilumą. Siekdamas paremti šiuos tikslus, ECB siūlo pateikti techninius paaiškinimus dėl Komisijos pasiūlymų dėl prudencinių reikalavimų kriptoturto paslaugų teikėjams, įskaitant pasiūlymus dėl teisės aktų nustatyto audito reikalavimų ir rizikai jautrių nuosavų lėšų nustatymo.

7.1.2. Be to, ECB siūlo MiCAR palikti svarbių kriptoturto paslaugų teikėjų kategoriją ir išplėsti esamus kriterijus, kad jie apimtų objektyvius reikšmingus parametrus (pvz., dydį, tarpvalstybinę veiklą, sisteminę svarbą, platformų sandorių apimtį, apimtį pagal fondus ir visos grupės veiklos apsvarstymą). Reikėtų numatyti reguliarią svarbių kriptoturto paslaugų teikėjų kriterijų peržiūrą, remiantis patirtimi, įgyta juos taikant. Siekiant mažinti riziką ir reglamentavimo arbitražo galimybes, atsirandančias dėl sudėtingų, nekonsoliduotų grupės struktūrų ir glaudžių ryšių turinčių šalių, svarbių kriptoturto paslaugų teikėjų turėtų būti prašoma Sąjungoje įsteigti tarpinę patronuojančiąją įmonę ([97]) ir užtikrinti, kad jie turėtų grupės lygmens gaivinimo planus. Reikalavimas įsteigti tarpinę patronuojančiąją įmonę Sąjungoje taip pat turėtų būti taikomas visais atvejais, kai trečiosios valstybės įmonė Sąjungoje kontroliuoja ir kredito įstaigą, ir kriptoturto paslaugų teikėją ir (arba) elektroninių pinigų įstaigą, išleidžiančią elektroninių pinigų žetonus arba su turtu susietus žetonus.

([91]) Žr. pasiūlyto ABR 21 straipsnio 1 dalį.
([92]) Žr. pasiūlyto ABR 21 straipsnio 2 dalį.
([93]) Žr. pasiūlyto ABR 21 straipsnio 3 dalį.
([94]) Žr. pasiūlyto ABR 21 straipsnio 1 dalį.
([95]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 9 straipsnio 22 punktą, kuriuo į MiCAR VII antraštinę dalį įterpiamas naujas 6 skyrius.
([96]) Taip pat žr. ESRV ataskaitą *„Crypto-assets and decentralised finance: Report on stablecoins, crypto-investment products and multifunction groups“*, 2025 m. spalio mėn., kurią galima rasti ESRV interneto svetainėje www.esrb.europa.eu.
([97]) Panašiai kaip nurodyta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB, (OL L 176, 2013 6 27, p. 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj) (toliau – KRD) 21b straipsnyje.

7.1.3. Be to, turėtų būti tikimasi, kad svarbūs kriptoturto paslaugų teikėjai: a) taikys sustiprintą vidaus kontrolę ir rizikos valdymo priemones, be kita ko, susijusias su interesų konfliktų valdymu; b) patvirtins patikimas atlyginimų sistemas; c) reikalaus išankstinio priežiūros institucijų patvirtinimo skiriant direktorius ir vyresniąją vadovybę ir d) užtikrins griežtesnį informacijos atskleidimą ir ataskaitų teikimą tiek subjektų, tiek grupės lygmeniu.

7.1.4. ECB taip pat rekomenduoja peržiūrėti MiCAR VII priedą, kad būtų užtikrinta visapusiška visų kriptoturto paslaugų teikėjų veiklos aprėptis, įskaitant saugojimą, prekybą ir atsiskaitymą, ir paaiškinti ESMA įgaliojimus skirti baudas, periodines baudas ir sustabdyti paslaugų teikimą.

7.1.5. ECB pateikia dvi baigiamąsias pastabas. Pirma, ECB primena, kad du iš MiCAR tikslų yra apsaugoti investuotojus ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, pagal MiCAR draudžiama Sąjungoje viešai siūlyti MiCAR neatitinkančias stabilizuotąsias virtualiąsias valiutas. Nepaisant šio draudimo, yra įrodymų, kad Sąjungoje teikiamos MiCAR paslaugos, susijusios su ne MiCAR leidžiamomis stabilizuotosiomis virtualiosiomis valiutomis, įskaitant stabilizuotąsias virtualiąsias valiutas, kurių stabilizavimo mechanizmas grindžiamas ne rezervinio turto laikymu, o algoritminiais modeliais. Tai kenkia investuotojų apsaugai ir taip pat gali kelti grėsmę sklandžiam mokėjimo sistemų veikimui, pinigų politikos poveikiui ir monetariniam suverenumui. Taigi ECB rekomenduoja paaiškinti, kokios paslaugos patenka į stabilizuotosios virtualiosios valiutos „siūlymo“ taikymo sritį, kad būtų išvengta susiskaidymo ir rizikos, kad kai kurie kriptoturto paslaugų teikėjai gali peržengti ribą tarp su siūlymu nesusijusių paslaugų teikimo ir viešo siūlymo. Antra, ECB primena, kad Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai tarpinę MiCAR taikymo ataskaitą, prie kurios prireikus pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto ([98]). ECB palankiai vertina šią svarbią galimybę atlikti išsamią MiCAR peržiūrą, atsižvelgiant į atitinkamus rinkos pokyčius, ir yra pasirengęs prisidėti savo ekspertinėmis žiniomis prie tokios peržiūros. Pavyzdžiui, labai svarbu iš dalies pakeisti sistemą, kad būtų sugriežtintos kriptoturto paslaugų teikėjų pareigos teikti ataskaitas ir užtikrinta, kad reglamentavimo sistema sudarytų sąlygas priimti papildomas priemones finansinio stabilumo problemoms, kylančioms dėl su turtu susietų žetonų ir e. pinigų emisijų bei apyvartos, visų pirma trečiųjų valstybių subjektams, spręsti.

7.2. *Subjektų, kurių pagrindinė veikla yra kriptoturto paslaugų teikimas, priežiūros perdavimas ESMA*

ECB pritaria pasiūlymui perduoti ESMA subjektų, gavusių veiklos leidimą pagal kitą nei kriptoturto paslaugų teikėjo licenciją, priežiūrą, kai kriptoturto paslaugų teikimas tampa jų pagrindine veikla. Pagal dvejopos priežiūros scenarijų bus labai svarbus gerai struktūrizuotas ESMA ir atitinkamos kompetentingos institucijos bendradarbiavimas, grindžiamas aiškiai apibrėžtu atsakomybės paskirstymu, dokumentuotu bendrai parengtuose bendradarbiavimo susitarimuose ir tinkamai įgyvendinamu, pavyzdžiui, pasitelkiant jungtines priežiūros grupes. Be to, būtų galima paaiškinti tokį perdavimą lemiančių ribinių verčių apibrėžtį. Pirma, siekiant užtikrinti, kad ribinės vertės būtų taikomos ir įmonėms, kurios derina finansinę ir nefinansinę veiklą, nustatant ribines vertes būtų galima atsižvelgti į visą tokių subjektų finansinių paslaugų veiklą Sąjungoje. Be to, rėmimasis vienu rodikliu, pavyzdžiui, 50 proc. apyvarta, gali nepakankamai atspindėti verslo modelius, kai pagrindinis rizikos veiksnys yra operacijų apimtis, o ne pajamos (pvz., saugojimas, prekybos vieta). Taip pat būtų galima apsvarstyti prekybą kriptoturtu ir išvestinėmis finansinėmis priemonėmis savo sąskaita, taip pat kriptoturto skolinimąsi ir skolinimą, nes dėl šios veiklos gali kilti reikšminga rizika, kurios neapima apyvarta grindžiamas metodas. ESMA ir kitų kompetentingų institucijų bendradarbiavimo susitarimais turėtų būti užtikrintas sklandus perėjimas ir veiksminga likusios veiklos priežiūra. Galiausiai ECB siūlo paaiškinti, kad kredito įstaigoms kovos su piktnaudžiavimu rinka stebėsenos reikalavimų, taikomų kriptoturto paslaugų teikėjų veiklai, vykdymas ir susijęs vykdymo užtikrinimas taip pat galėtų būti pavesti ESMA, nes tai veiklai netaikomas Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013 ([99]). Kartu EVPRI turėtų informuoti kompetentingą instituciją pagal KRD, prieš priimdama bet kokią priežiūros priemonę arba prieš pradėdama bet kokius vykdymo užtikrinimo veiksmus, atsižvelgdama į jų galimą poveikį įstaigos patikimumui ir veiksmų koordinavimui pagal atitinkamus įgaliojimus.

([98]) Žr. MiCAR 140 straipsnį.

([99]) 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

8. **Turto valdymas**

8.1. ECB visiškai pritaria Komisijos pasiūlymų elementams, kuriais siekiama pašalinti kliūtis, ribojančias tarpvalstybinę Europos turto valdymo sektoriaus integraciją, toliau derinant reglamentavimo sistemą. Šios pastangos galiausiai turėtų padėti parengti bendrą taisyklių sąvadą ir padidinti priežiūros konvergenciją šiame sektoriuje. Integruotas ir mažiau susiskaidęs sektorius padėtų įgyvendinti ECB ir Eurosistemos tikslus bei uždavinius. Pirma, integruotas turto valdymo sektorius gali palengvinti pinigų politikos perdavimą visoje euro zonoje ([100]) ir skatinti privatų tarpvalstybinį rizikos pasidalijimą, taip sumažinant Eurosistemai tenkančią naštą užtikrinti anticiklinį stabilizavimą reaguojant į išskirtinius sukrėtimus ([101]). Antra, kliūčių, kurios šiuo metu trukdo tarpvalstybiniam kapitalo srautui, pašalinimas gali padėti sumažinti finansinį susiskaidymą euro zonoje. Trečia, labiau integruota priežiūros sistema, kuria užtikrinamos vienodos priežiūros sąlygos ir kuri turi patikimas makroprudencines priemones, gali padidinti ne bankų finansinio tarpininkavimo sektoriaus ([102]) atsparumą ir taip apsaugoti finansinį stabilumą. Tai taip pat padėtų vykdyti ECB, kaip bankų priežiūros institucijos, užduotis, atsižvelgiant į stiprėjančias bankų ir ne bankų tarpusavio sąsajas ([103]).

8.2. Dėl šių priežasčių ECB visų pirma pritaria šiems Komisijos pasiūlymų elementams: a) ESMA įgaliojimui veikti kaip kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) ir alternatyvaus investavimo fondų (AIF) tarpvalstybinės prekybos centrui ir sukurti bendradarbiavimo platformas, kad būtų užtikrinta atitiktis Sąjungos teisei ([104]) ir sprendžiama skirtingos ar nepakankamos priežiūros praktikos problema ([105]); b) Sąjungos masto depozitoriumo paso, pagal kurį KIPVPS ir alternatyvaus investavimo fondų valdytojai (AIFV) galėtų paskirti depozitoriumą, esantį bet kurioje Sąjungos vietoje, o depozitoriumai galėtų siūlyti savo paslaugas tarpvalstybiniu mastu ([106]), į kurį įtrauktos Komisijos pasiūlymuose numatytos apsaugos priemonės, kad depozitoriumo pasas turėtų būti taikomas tik depozitoriumams, turintiems kredito įstaigų arba investicinių įmonių veiklos leidimą ir kuriems taikomi prudenciniai reikalavimai ir priežiūra bei vienodesnė depozitoriumo užduočių priežiūra, kaip reglamentuojama KIPVPS ir AIFV direktyvose, nustatymui ir c) Sąjungos valdymo įmonių ir AIFV grupės koncepcijos ([107]) nustatymui, įskaitant paaiškinimą, kad tam tikri grupės vidaus susitarimai nėra funkcijų perdavimas ([108]). Kartu taip pat bus svarbu stiprinti priežiūros konvergenciją ir bendradarbiavimą Sąjungos grupių atžvilgiu, siekiant užtikrinti, kad dėl funkcijų centralizavimo grupėje neatsirastų priežiūros aklųjų zonų ar vienintelio trikties taško, kuriame vykdomos ypatingos svarbos funkcijos.

([100]) Žr. 2025 m. ECB pinigų politikos strategijos vertinimą, kuriame pabrėžta, kad reikia atsižvelgti į galimus pinigų politikos poveikio perdavimo pokyčius, susijusius, be kita ko, su struktūriniais veiksniais, kaip antai ne bankų finansinio tarpininkavimo didėjimu arba poveikio perdavimo sumažėjimu dėl, pavyzdžiui, susiskaidymo ar įtampos rinkoje. Taip pat žr. ECB (2021 m.), *„Non-bank financial intermediation in the euro area: implications for monetary policy transmission and key vulnerabilities“*, ECB teminių straipsnių serija, Nr. 270. Paskelbta ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([101]) Žr. ECB (2018 m.), *„Risk sharing in the euro area“*, Ekonominis biuletenis, 3-iasis leidimas, kuriame pabrėžiamas veiksmingų ir integruotų finansų rinkų, kaip pagrindinės veiksmingo privačiojo rizikos pasidalijimo euro zonoje sąlygos, vaidmuo. Paskelbta ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([102]) Žr. 2022 m. rugpjūčio 9 d. Europos Centrinio Banko nuomonę CON/2022/26 dėl pasiūlymo dėl direktyvos dėl funkcijų perdavimo susitarimų, likvidumo rizikos valdymo, priežiūros ataskaitų teikimo, depozitoriumo bei saugojimo paslaugų teikimo ir alternatyvaus investavimo fondų paskolų išdavimo (OL C 379, 2022 10 3, p. 1).

([103]) Žr. ECB (2025 m.), Finansinio stabilumo apžvalga, 4 skyrius, kuriame nagrinėjama sisteminė rizika, kylanti dėl bankų ir ne bankų finansų tarpininkų ryšių, paskelbta ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([104]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 6 straipsnio 10 punktą, kuriuo pakeičiamas 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1156 dėl palankesnių sąlygų tarpvalstybiniu mastu platinti kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus ar akcijas sudarymo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 345/2013, (ES) Nr. 346/2013 ir (ES) Nr. 1286/2014 (OL L 188, 2019 7 12, p. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1156/oj), 12 straipsnis.

([105]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 1 straipsnio 16 punktą, kuriuo į ESMA reglamentą įterpiamas naujas 19a straipsnis.

([106]) Žr. pasiūlytos pagrindinės direktyvos 1 straipsnio 16 punktą ir 2 straipsnio 11 punktą, kuriais atitinkamai iš dalies keičiama 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/65/oj) (toliau – KIPVPS direktyva) 23 straipsnio 1 dalis ir 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj) (toliau – AIFV direktyva) 21 straipsnio 5 dalis.

([107]) Žr. pasiūlytos pagrindinės direktyvos 1 straipsnio 2 punktą ir 2 straipsnio 1 punktą, kuriais atitinkamai į KIPVPS direktyvą įtraukiamas naujas 2 straipsnio 1 dalies v punktas, o į AIFV direktyvą – naujas 4 straipsnio 1 dalies av punktas. Sąjungos valdymo įmonių ir AIFV grupės sąvoka nustatyta konkrečiai Komisijos pasiūlymuose išdėstytais tikslais ir skiriasi nuo grupės sąvokos pagal bankams ir investicinėms įmonėms taikomas prudencines sistemas ir nedaro jai poveikio.

([108]) Žr. pasiūlytos pagrindinės direktyvos 1 straipsnio 8 punktą ir 2 straipsnio 10 punktą, kuriais atitinkamai iš dalies keičiama KIPVPS direktyvos 13 straipsnio 3 dalis ir AIFV direktyvos 20 straipsnio 6a dalis.

8.3. ECB palankiai vertina Komisijos pasiūlymą padidinti KIPVPS investicijų į pakeitimą vertybiniais popieriais, išleistais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/2402 ([109]) (t. y. paprastą, skaidrų ir standartizuotą (PSS) pakeitimą vertybiniais popieriais, kurį atlieka vienas emitentas), ribą nuo dabartinės 10 proc. ribos iki didesnės 15 proc. ribos ([110]). Šis pakeitimas atitinka naujausius Komisijos pasiūlymus, kuriais siekiama pagerinti pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos veikimą ([111]). ECB laikosi nuomonės, kad siūloma padidinta riba galėtų padėti investuotojams dalyvauti pakeitimo vertybiniais popieriais rinkoje, ir rekomenduoja šią ribą dar labiau padidinti, pavyzdžiui, iki 20 proc. Vis dėlto ECB pabrėžia, kad ši riba neturėtų būti visiškai panaikinta arba pernelyg padidinta, nes ji padeda siekti svarbių politikos tikslų, pavyzdžiui, išlaikyti atitinkamas tinkamo rizikos valdymo ir investuotojų, visų pirma neprofesionaliųjų investuotojų, apsaugos priemones. Be to, siekiant toliau remti investicijas į pakeitimo vertybiniais popieriais rinką, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 231/2013 ([112]) AIF nustatyti išsamaus patikrinimo reikalavimai turėtų būti suderinti su paprastesniais ir proporcingesniais išsamaus patikrinimo reikalavimais investuotojams, pasiūlytais atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymus pagerinti pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos veikimą.

8.4. ECB palankiai vertina tai, kad Komisijos pasiūlymais bus padidintas ESMA priežiūros konvergencijos vaidmuo turto valdymo sektoriuje. Visų pirma ECB palankiai vertina tai, kad EVPRI bus suteikti įgaliojimai atlikti metines didelių Sąjungos valdymo įmonių ir AIFV grupių peržiūras ([113]). Šios metinės peržiūros bus žingsnis siekiant įvertinti ir pašalinti kliūtis tarpvalstybiniam sektoriaus veikimui ir užtikrinti, kad būtų tinkamai apsvarstyta ir pašalinta galima rizika. Dėmesys didžiausioms grupėms pagal dydį ir tarpvalstybinę veiklą yra proporcingas ir apima svarbiausius subjektus. ECB siūlo keletą techninių paaiškinimų dėl peržiūrų apimties ir dažnumo, kad būtų užtikrintas jų veiksmingumas, atsižvelgiant į ESMA tikslą ir kompetenciją pagal ESMA reglamentą.

8.5. ECB pabrėžia, kad tolesnė turto valdymo sektoriaus integracija taip pat kelia didesnę tarpvalstybinės įtakos plitimo riziką finansiniam stabilumui. Kad santaupų ir investicijų sąjunga būtų naudinga, kapitalo rinkos turėtų būti atsparus ir tvarus finansavimo šaltinis, ypač nepalankiausiomis sąlygomis. Tam reikia prudencinės sistemos, pagal kurią būtų galima nustatyti ir šalinti kylančią sisteminę riziką visoje finansų sistemoje. Taigi kartu su siūloma labiau integruota fondų ir valdytojų priežiūra turėtų būti atliekama Sąjungos makroprudencinės sistemos peržiūra, atliekant tikslinius KIPVPS ir AIFV direktyvų pakeitimus, kuriais būtų siekiama plėtoti makroprudencinį požiūrį kartu su mikroprudencine priežiūra. Kaip nurodyta Eurosistemos atsakyme į Europos Komisijos konsultacijas dėl makroprudencinės politikos ne bankų finansinio tarpininkavimo srityje, tokie tiksliniai pakeitimai reikalingi tam, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos vykdyti viso sektoriaus stebėseną, perspektyvinius rizikos vertinimus ir prireikus aktyvuoti prevencines priemones finansiniam stabilumui apsaugoti ([114]).

8.6. Galiausiai ECB siūlo tikslinius nuostatų dėl keitimosi informacija pagal KIPVPS ir AIFV direktyvas pakeitimus, kad būtų paaiškinta ir pagerinta ECB ir kitų atitinkamų ECBS narių prieiga prie duomenų apie KIPVPS ir AIFV. To reikia siekiant užtikrinti, kad pinigų politikos sprendimai būtų labiau pagrįsti informacija, pagerinti finansinio stabilumo

([109]) 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2017/2402, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriama specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2009/138/EB ir 2011/61/ES bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 648/2012 (OL L 347, 2017 12 28, p. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2402/oj).

([110]) Žr. pasiūlytos pagrindinės direktyvos 1 straipsnio 27 punktą, kuriuo pakeičiama KIPVPS direktyvos 56 straipsnio 2 dalis.

([111]) COM(2025) 826 *final*, COM(2025) 825 *final* ir Ares(2025)4808223. Žr. 2025 m. lapkričio 11 d. Europos Centrinio Banko nuomonę CON/2025/35 dėl a) pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/2402, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriama specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, b) pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms nuostatos, susijusios su pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms taikomais reikalavimais, ir c) pasiūlymo dėl deleguotojo reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Deleguotojo reglamento (ES) 2015/61 nuostatos dėl pakeitimo vertybiniais popieriais priemonių, įtrauktų į kredito įstaigų likvidumo atsargą, tinkamumo sąlygų projekto (OL C, C/2026/503, 2026 1 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/503/oj).

([112]) 2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 231/2013, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/61/ES nuostatos dėl išimčių, bendrųjų veiklos sąlygų, depozitoriumų, finansinio sverto, skaidrumo ir priežiūros (OL L 83, 2013 3 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2013/231/oj).

([113]) Žr. pasiūlytos pagrindinės direktyvos 1 straipsnio 47 punktą ir 2 straipsnio 21 punktą, kuriais į KIPVPS direktyvą įtraukiami atitinkamai nauji 110b ir 110c straipsniai, o į AIFV direktyvą – nauji 47a ir 47b straipsniai.

([114]) Žr. Eurosistemos atsakymą į Europos Komisijos konsultacijas dėl makroprudencinės politikos ne bankų finansinio tarpininkavimo srityje, 2024 m. lapkričio mėn., ir ECBS atsakymą į Europos Komisijos tikslines konsultacijas dėl ES kapitalo rinkų integracijos, 2025 m. birželio mėn., paskelbtus ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

vertinimų nuoseklumą, savalaikiškumą ir kokybę, padėti rengti ir vertinti makroprudencinę politiką ir stiprinti galimo „nutekėjimo“ tarpvalstybiniu mastu stebėseną ([115]). Be to, tokia prieiga panaikintų besidubliuojančių ataskaitų teikimo reikalavimų poreikį ir taip padėtų supaprastinti ir sumažinti rinkos dalyviams tenkančią ataskaitų teikimo naštą.

9. **Prekybos vietos**

ECB pritaria Komisijos pasiūlymams suteikti ESMA tiesioginius svarbių prekybos vietų, turinčių svarbų tarpvalstybinį aspektą, priežiūros įgaliojimus. Tiesioginė priežiūra Europos lygmeniu padės užtikrinti nuoseklius priežiūros standartus, o tai savo ruožtu gali padėti užtikrinti vienodas sąlygas ir spręsti dabartinio didelio prekybos vietų susiskaidymo Sąjungoje problemą. Be to, ECB pritaria tam, kad pagal Komisijos pasiūlymus būtų sukurta visos Europos rinkos operatorių sistema ([116]). Galiausiai ECB pritaria reguliavimo reikalavimų perkėlimui iš FPRD į FPRR, nes tai sumažins nacionalinius Sąjungos teisės taikymo skirtumus ir teisines bei veiklos kliūtis, kurios šiuo metu trukdo prekybos vietoms teikti paslaugas tarpvalstybiniu mastu. Visais šiais Komisijos pasiūlymų aspektais bus remiamas sektoriaus konsolidavimas ir tarpvalstybinė integracija, galiausiai prisidedant prie didesnio rinkos gylio, likvidumo ir Sąjungos kapitalo rinkų skaidrumo.

Kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytas direktyvas, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas „EUR-Lex“ interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2026 m. balandžio 9 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE

([115]) Žr. Nuomonės CON/2022/26 4 dalį.

([116]) Žr. pasiūlyto pagrindinio reglamento 3 straipsnio 3 punktą, kuriuo į FPRR įterpiama nauja antraštinė dalis.